

శ్రీ రస్తు.

0351

40061
1988

శ్రీభుజంగ శిఖరాయ

ము కు ం దా నం దా మి శ్ర భా ణం.

స్వప్రతిమశిఖరీవాహనశక్తి-గిరిం-హేమలంబి

వత్సరే చంద్రమాడక్షేత్రసూతనసూరీనివాసిభక్తానాం

తుశీలాచలప్రథినతారిక-కాలంకారిక విద్యద్వరమ్మైతి

కవికులతలకైః

శ్రీకాశీపతిశాస్త్రిభిక్యతః.

సుసూరికారవ్యంగ్యచమితారధాచగభా

లలితపదసందభాః

ము కు ం దా నం దా మి శ్ర భా ణం.

కల్యాణనగర-సిద్ధాంతి-సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిణా

గరితీవైమికరణ-కృష్ణాచార్యోచ

సమ్యక్పరిశోధ్యసచ్చాయంపరిషత్పతః

బెం గు శూ య.

నత్రం - కృష్ణశాస్త్రిపుత్ర చంద్రశేఖరశర్మణా

వాగ్విశ్వరీముద్రాయంత్రే

ర సి క జ న రం జ నా య

ముద్రాపయిత్యాచరకీకృతశ్చ

విజయతేతరమ్.

గిరి - సలి

18,96.

శ్రీ ర మ్మ.

శ్రీ గు రు భ్యో న మః .

శ్రీ మ హా గ ణ ప త యో న మః .

జ య తు గో పీ జ న వ ల్ల భః .

ము కు ం దా నం ద భాణః .

పద్యమ్॥ వంజీవంతారుమందారమిందుచూడస్యనందనమ్ ।

అమందానందసందోహబంధరంసింధురాననమ్ ॥

ప॥ కంఠాలింగనమంగళం ఘనకుచాభోగోపభాగోత్సవం ।

శ్రోణీసంగమసౌభగంచసతతంమత్ప్రేయసీనాంపురః ॥

ప్రాప్తుంకోయమిహీర్ష్యయేవయమునాకూలేబలాద్యస్వయం

గోపీనామహరద్దుకూలనిచయం కృష్ణస్సపుష్పా తునః ।

అపిచ ॥

ప॥ చంద్రశీలత్రయత్యశీకనయానం శంభోస్సుధాశీకరై

ర్విష్ణవ్యావ్యకులయత్సుసంయమధనానాంతాద్యగంతేషుచ

లీలామైపరమైశువంధనరిమాన్విభ్రన్ప్రసూనాత్మనః ॥ ౧ ॥

స్వచ్ఛందంరతివల్లభోవిజయతేత్రైలోక్యవీరః స్థరః ॥

నాంద్యంతేనూత్రధారః॥ పురోవలోక్య । సప్రమోదమ్ ॥

అద్యఖిలుఫలిత మామూలచూడ మస్తదీయ పురాతనపుణ్యల

తాభిః ॥

యతః- ఇతఏవనూతనపురపరిసరాలంకారభద్రగిరిచూడామణే

ర్భగవతశ్చాదేశ్వరస్య వసంతోత్సవ సందశకనసముత్సుకాస్సామా

జీవాః కల్యాణమంటప మధ్యమధ్యాసతే || తదేనానుపస్పత్యచిరపరిచి
తలాస్యకలావలోకనాయ సవినయమభ్యర్థయే ||

పక్షిక్రమ్య || సప్రశ్రయ మంజలింబధ్యా

భాభోస్థలకలాకలాపకోవిదాస్సభాసదః || ఏషభరతాచార్యపుత్రః
సకలకలాప్రవీణోనిజ విద్యాప్రదశకనాయసవినయంత్రత్రభవతాంభవ
తామనుగ్రహమాకాంక్షతే ||

(అకాశేకర్ణదత్తాక్షేంబ్రూథసాధుభరతాచార్యపుత్రసాధు || వయ
మపిచిరాతలస్యాపిసరసకవేహ్నుక్తిముక్తామణిగ్రథిత మభినవంమిత్రభా
ణమవలోకయితుముతలంఠితాః - తదద్యతాదృశమేవకమపిమిత్రభాణమ
భినియదశకయతుభవానితి ||

అనుగృహీతోస్మి || ఆత్మగతమ్ | అధునావిరళఃఖలుమిత్రభాణప్రచా
రః - విరళాశ్చతథావిధాఃకవయః - అయంచగరీయాస్థలుసామాజికానా
మాదేశః - తతలభమశక్యసంఘటనమాసతితమ్ || (స్మరణమభినియ)

అహోవిస్మృతంమయా ప్రణయకలహకుపితగృహీణీమనోవినోదనా
సక్తచిత్తేన | విస్మృతమపిసామాజికానుగ్రహేణపునరనతిచిరాభ్యస్త
మివతాదృశమేవరూపకంస్మర్యతే || భవతుతావద్గృహీణీమేవాహూయ
కథయామి || ప్రకాశమ్ || ఆర్యేఇతస్తావత్ || ప్రవిశ్యనటి || అంఅసహీ
కోణిటట || అణవేదుఅంట || ఛాయా || ఆర్యవీమాస్మికోనియోగః ||
అజ్ఞాపయత్వార్యకి ||

సూత్ర || ఆర్యే | అపినామజానాసి

ప || వంశోత్రాస్తి సుపర్వసూర్యహమహాధర్మోదయోచారభూః
జ్యోతిర్మండలమండనేన మహితః క్రాండిన్యకందేనయః ||
జాతేనాయ్యలసోమయాజిమణినాయత్రస్ఫురన్నాయకం
నంద్యాలాభిధమగ్రహార మక్తుత శ్రీవీరభద్రోన్నవః ||

నటి॥ కింజానామిజ్యంభలుఅవదింతా వింతాణణిమాట మహతోసో॥
తిఆ ఎంవపుంవెహికఇహి పససిదాసహంససో సుఖిఅది ॥ ఛాయా ।
కింజానామియత్రఖలు అవతీర్ణావిజ్ఞాననిధయోమహాన్త్యశోత్రీయాఏవం
పూర్వితైః కవిభిః ప్రశంసితా స్సహస్రశఃశ్రూయన్తే ।

తథాహి ॥ సంస్కృతమాశిత్య ॥

ప ॥ దిగ్దంతిష్ఠివదివ్యకుంజరపతి ర్భిభ్రద్ధరంబైబుధీ
విద్యద్దంతిష్ఠుఃశ్రుతోవిజయతేవేదాంతదంతీశ్వరః
జిత్యామేనకువాదదుర్మదలుతద్దువాది (ర) కంఠీరవం
నిమృతప్టం కరిణాసదాహరివరత్రాప్తంయశఃపాపయశః ॥

కింఛ

ప॥ శేషుస్వోక్తివశంవదం విదధతా శ్రీరంగనాథ త్వయా
సారంసస్మృతిమందరేణనితరాంనిర్మథ్య సారస్వతమ్ ।
ఉన్నితంకవితామృతం సుకృతిభిర్వ్యం నిషేవ్యంచయ
త్తత్తేషాంజిత విద్విషాంసుమనసాంరోచేతనోచేతనే ॥

అపిచ॥

ప ॥ సమస్తవిబుధేషుకస్తవసమోస్తియల్లాభ్యరిక
యతోజితవలేబలాత్సదసికామదేవంగవా ॥
శివామివశివాయతేనవవిధాంచిదేశాభిధాం
త్రిలోకవిజయాయత్యలం తిరుమలక్షమాభృద్వరః ॥

అన్యచ్చ॥ సూత్రధారః॥అలమలమతివిస్తరేణ ॥ సంతసహస్రశోష్యైః
వమనవ ద్యానివద్యాని॥కింతతతి॥యఃకిలానంతరస్థోకోపస్థోకితచరితోయ
ల్లనీక్షిణోనామతత్ప్రత్యస్తా॥ఉమాపతిసుధీమానోఃకాశీపతికవేక్యతిః
ముకుందానంద నామాయం మిత్రభాణఃప్రయుజ్యతే ॥

తదత్యసంగీతకమనుతిష్ఠతుభవతి || నటీ ||

ప|| పంశవిదచూడశశిల కోశళ తరుణోరమేజరమణింజ ||

డింఝుంతోవిముహుంత కాఅటళం కూరణింసణసుణిల ||

ఘాయా || పల్లవితచూతలతికాంకొకిలతరుణోరమయతి రమణీయః ||

ఊర్జున్మపిముహూతకంకాకకులక్రూరనిస్వచక్రత్వా|| సూత్రధారః ||

సశిరఃకంపమ్ || అహోసంగీతమాధుర్యమ్ ||

నేపథ్యే ||

ప|| ప్రాప్యప్రబోధ మధునారటతీవనాథో (హాహ

హతా) హావంచితాస్మివిధినేతివినిద్యదైవమ్ ||

నిశ్వస్యమతరధృతం నిజమంబరాంత

మాకృష్యహంతచలతైవకథంప్రియామే ||

సూత్రధారః || శుక్రాన్వేపథ్యాభిముఖమవలోక్య || అయంకిలమం

జరీ వియక్తస్య మందారసదనోద్ధానగతస్యభుజంగశేఖరస్యభగ

వతో ముకుందస్య భూమికామాదాయ ఇతఏవాభివతతేమేమాతు

లవ్రత్రోమధుకరః - తదావామప్యనంతరకరణీయాయ సజ్జీభవావశి ||

ఇతినిష్క్రాంతే || ప్రస్తావనా ||

తతఃప్రవిశతి యథానిర్దిష్టోభుజంగశేఖరోముకుందః || ప్రాప్యప్ర

బోధమితివ్రతపతతి || విమృశ్యతదానీమేవాహంతస్యాః ||

ప|| స్ఫుటఘనపులకకదంబం

స్పృష్ట్వాకుచకలశయగళ మవిలంబమ్ ||

మధుమధురాధరదంబం

మదవత్క్యాః కిమితి మంత్రు నాచుంబమ్ |

పునర్విమృశ్యకథమ్ తావతోపిత తా-లేఽవకాశః॥ యతః॥
ప॥ కుంజేకోమలశాద్వలేపదమిహద్రాగక్షితంవానవా

కించిచ్చాటుచమత్కృతంచవచనంకింవ్యాహృతంవానవా
సాకూతప్రణయించసామినయనంవ్యాపారితంవానవా
తన్వ్యాహంతతదంతరేవిధివశాత్తస్యాఃప్రబుద్ధఃపతిః ॥

ఇదం పునరభాగధేయేన మయా

ప॥ ఉత్పంగేవినివేశయామిపులకిన్యాఘ్రియవక్త్రాంబుజం
వక్షోతౌపరిరభ్యవారిజదృశశ్చుంచామిచిందాధరమ్।
జల్పంత్యాశ్చృవణేరహఃకిమపిమేవిశ్లేషయామిచ్ఛలా
న్నీవీమిత్యఫలైర్తనోరథశతైస్థితానిశాకేవలమ్ ।

అథవా॥ కింకృతమలమనయావ్యతీతగోచరయా చింతయా ।

నిశ్చస్యఅత్రైవోద్యానేపునరప్యేషా ॥

ప॥ ఆరుహ్యారుయగంప్రసహ్యరభసాదున్నీయనిషింప్రియా
కాంచీకింకిణికానినాదవకితా మందోచ్చలన్మధ్యమా ॥

కించిత్కూజితకంధరా రశిపరిశ్రాంతాచ దష్టాధరా
కామంమేపరిపూరయిష్యతినకిం శోభా పరశోభివా ॥

క్షణమాత్రంవిచింత్య ॥ అలమనయాప్య నాగతావగాహిన్యా
వాంఛావాహిన్యా॥ కింత్వేతావదాశాసనీయమ్ ॥

ప॥ ఆనీలకుంతలపరిమృతమాయతాక్ష

మాపాటలాధరదళాంచితమందహాసమ్ ॥

అపీనతుంగకుచ మప్రమితావలగ్న

మంగంపుటఃస్ఫురతుమేపునరంగనాయాః ॥

స్మృతిమధినియైదమపిదులభం మేమందభాగ్యస్య॥యతః ॥

అకాశే॥ య॥

హృదయః ప్రయాసినదనంజనహసాహరిణీవవాగురావలయమ్ ।
సాత్త్వంప్రియేకథంమే యాస్యసిఘాయోపనయనయోరయనమ్ ॥
'సాన్రమ్ ॥

ప॥ నీలాపాంగతరంగితంతపకిమప్యాలంబ్యభూయస్తరా
మేతాపత్తుపితంత్పణాయయమహంమత్వానధైర్యస్థితః ।
తస్యైవాద్యకరేత్వయామినిహితోమారస్యనిస్సంశయం
కాంతేకిన్నకరొమికోసుశరణంకావాగతికథ్యతామ్ ॥
పునస్తస్యైవేత్వాదిపతతి | నేపథ్యే ॥

ప॥ అయమయముదయాద్రేనాతిదూరేవివస్వాన్
అయమయమమృతాంశుఃపాతకీయాతిచాన్రమ్ ।
ఇయమియముపకంఠేత్వద్వియోగానహత్వా
న్నివసతి శరుణితేకోక శోకంవిముంచ ॥

భుజంగశేఖరశ్రుతిమభినీయసహవన్ ॥ నయనయోరస్రమ
వమృజ్య ॥ ప్రియావియోగవిక్లబం గృహదీప్తికాచక్రవాకంశోకా
రవముఖరముఖం మందంమందమాశ్వాసయతా మందాదేణమంజరీవి
యుక్తోహమాశ్వాసితేపవాస్తి ।

హృదయంప్రతి | హృదయధేర్యమాకలయ | ఇయముపశ్రుతిర
వశ్యంప్రియాయాస్సమాగమంఘలయిష్యతి ॥ ఇది విచింత్య | అక్షయవా
ధ్యవసితగమనోమాధవోమంజరీధవః | కథమేనామనాదాయగచ్ఛతి॥
సవిమశేమ్ ॥

ఉష్ణశ్రుత్యాప్తత్యరేవప్రస్థానంస్వప్రియాయః | పునరిహైవావ
స్థానంభూచితమ్ । అపస్సర్వథాప్రియాయాస్సమాగమేనభవిత
వ్యమ్ । పునస్సోచ్యచ్ఛాసమ్ । కథమిద మకృతసుకృతస్య అసంభావ
నీయమేవమసంభావనాగోచరయతి ।

ప॥ ఉత్తామ్యజోర్థతిచిరాదపిమన్మథాగ్నిజ్ఞాతం
కథంచిదపిసంప్రతిమేశనంవా । తత్రాంతరేపతిర
భూత్పునరంతరాయస్సంత్రాయతేతదపిహంతమన్వో
రథోమ ॥

అథవా

ప॥ నిర్యాతికిన్నపతిరేషకుతోపిహేతోర్ద్వైత్యమివా
కిమహమిందుముఖేనభూయః ॥ సగద్దదం ॥ హ
హంతకింతుమదనోమమతావదేవమమాణిక్యం
తతికృతాంతజివాతతాయా ।

కించిద్ధైర్యమవలంబ్య ॥ పంచాపియగపదేవామంమయి ।

ప॥ అశోకపద్మోత్పలచూతమల్లికాశరాననం గోయది
సంజహతి (తథావిధానేవతత్సమసంఖ్యాకా)
శరాస్యనేత్రాధరహాసమాగౌడాతథాప్రియా
యాఅనుసందధామ్యహమి ॥

ఇతితామేవతామరసలోచనంవనసాగోచరయక్ కింకరో
మిప్రిమామనుచింతయన్నపినపారయామివిరహపారావారమ్ ।

యతః । మమసాప్రియతమాపి

ప॥ మందస్మితేనమమరాధరపల్లవేన కుంభోన్నమక్ష్మ
చభరేణకృతోదరేణ । విద్యున్నిభాంగలతయా
చవిచింత్యమానా చేతోధిలోలివిధునోతిచచంచ
లాశీ ।

కించిదివస్మిత్యా । అసోదుశ్శీలతామదీయహృదయస్యయ
దిదంతథాపి ॥

ప॥ తత్పాదాబురుహంతదూతుయగళంతాదృష్టి
తంబన్ధలంతస్త్వద్భ్రంసగభీరనాభివలయస్తావాను
రోజక్రమః । తద్వక్త్రంతదపాంగముగ్ధవలనంతే

రతానయోర్నలునమత్రకథంచిదాసీలే । ఇతిపాతానరమ్ ।

నీలనీలాబళాఃసాతస్వితదం గతేమహ్యదయం

ధావన్నవిశ్రామ్యతి ॥

స్వేతేమభీయ ॥ కథమయంప్రభాతప్రాయారజ్జీసంవృత్తా ॥

ప॥ పురాతనపరీమళప్రకరమేదురామారుతానవాం

తిముకుళీభవతునుదగభానీనాభవ | చరంతి

నవసౌరభాః పునరమీసమీరాంకురాహసతలమలి

నీవధూముఖసరోజముక్తాభవ ॥

ప్రతీచీమవలోక్య॥ అయమిహ

ప॥ జరతభవమరాళోర్ధుర్ధ్వరాగ్రేమయూతైః

స్థలతిశీరభానుఃపశ్చిమాంధోధిపారే ॥

ఊర్ధ్వమవలోక్యత్రపునః

ప॥ స్తగగరుతభవామిత్రతత్రాంతరిక్షేవిరళవిరళ

భానుః కించతారాలుతంతి |

కించ

ప॥ కళంకదాశోగగనాంబురాశాప్రసార్యచంద్రా

తపతంతజాలం | లగ్నోద్దుమీనాకలఘుసంజీఘ

క్షుచిచంద్రస్థవస్థశ్చరమాద్రిమేతి |

అపిచ

ప॥ నభోవనంన క్తమసావిగాహ్యనక్షత్రసేనాసహిత

శ్చకాంకః | కరాగ్రలగ్నాకతిచిత్రహృత్య

పాంథాన్రభాలేప్రపలాయలేద్య ॥

అన్యచ్ఛ

ప॥ ఆలోకైరతిపాటలైరచరమాంవిస్తారయద్భిద్భిశం

నక్షత్రద్యుతిమాషీ పద్భిరచిరా దాశంక్యనూ

ర్యోదయం | పుంజీఘాయభయాదివాంఛతమ

సంమత్తద్విరేభచ్ఛలా స్థిలస్థిలసరోరుహా

గగనాంబురాశాప్రసార్యచంద్రా ॥

తదితోనిషటవనాద్భురజైవ్యవగతవ్యం॥ ఇత్యుక్తాః॥ భ
వనప్రాకారమల్లంఘ్యం॥ వీధీంఽపవిశ్యహర్నావ్యవశింవిలోక్య ।

ప॥ వ్యామిశ్రైకైకబాహుప్రవళిత పృథుశ్రైకైకచా
రూయకాండం దష్టాదష్టాధరోష్ఠం దరశీధిలతను శ్లే
షనూశ్లిష్యకాంతాః । శశ్వన్నిశ్వాసవేగస్ఫురిత
గురుకుచద్వంద్వసంఘట్టవత్తాః । క్రాంతశ్చేతర
తాంతెసుఖమహసుకృతీలయాకామిలోకః ॥

కించ ॥ కాశ్చనపునరిహేవ ॥

ప॥ నిశ్చంకంవ్యవసీయసీవివసనంమంజుశ్చంద్రైఖిలం
క్రీడాం దోళనఖిన్నమధ్యలతీకం కించిత్రకంపస్త
నండుద్యతుండలతాండవంచరుచిరంపిక్రమ్య
కాంతాః పునఃక్రాంతావత్సీకామినాం ముకుళిత
ప్రాంతేక్షుణంశేరతే॥ అన్యచ్ఛ ॥

ప॥ వీరాయితేషుమృగశాలవిలోచనానాంకంఠోది
తాన్యచరమంకలకూజితాని । ఆప్రేక్షయద్వి
రథసౌధగతైః కపోతైశ్చంకేగృహీతభిః సంప్రతి
శిష్యభావః ॥

• కతిచిత్ప్రదానిగత్వా॥ కోయంకమలాపీడసదనప్రాకారాదవ
తీర్యపర్యాయస్థితచరణః తరుణభ్రతవీవాభివతతే॥ నిపుణం నిరూ
ప్యస్వగతం ॥ కోనోవసంతకాదస్తన్నిత్రాదీదృశచరిత్రేప్రగల్భః
ప్రకాశం॥ సఖేవత్యవసంతకవచిరాయశీతలయసి మేనయనే॥
సత్రాసగద్గదం॥ కింబ్రవీషి॥ వయస్యమందంమందంజల్పేతి॥ సఖేకుత
స్తేభయమిదం ॥ కింబ్రవీషికమలాపీడానితి ॥ సఖేమాజ్ఞైషిః ॥ ౧॥ హ
స్తేగృహీత్వా । తిష్ఠతుకమలాపీడానాంశతంసహస్రమయితంవా॥

ప॥ జిహ్వవాన్విష్ణువాన్సప్త్యా యద్వాలలాటదృష్టి
వాన్ । స్పృష్టంఽపాప్రప్తంఽవామత్సఖిమిష్టేచద్య
కాంకుషోదయః ॥

కతిచిత్పదాన్యత్రిక్రమ్య || కథమద్యాపికంపసే || కింబ్రవీషి ||
 ప|| ఉద్యతగ్రాశకరవాశతటితగ్రా (ల్లతా)గ్రము
 ద్ద్యాంతభీమతరశో, తితకోణద్యుష్టిమ్ || ఉద్దండదం
 డధరదుగ్ధరచండిమానముఃస్వీత్యతంకథయహం
 తనకంపతేకః || ఇతి ||

సత్యం || తథావిధవకమలాపీడఃకింతుదూరప్రవాసినస్తస్యై
 సంభావితమవలోకనం || అథవా || స్వప్నవిజృంభితమేతత్ప్రియసఖ
 స్య || కింబ్రవీషి || వయస్యచాయంస్వప్నజిత - కథంతస్యచనరా
 గమనం || కింబ్రవీషి తావదణుమాత్రేమపిమయామిభ్యానాత్రకథ్య
 భ్యతే || సత్యంసదూరప్రవాసీతి | అహమపితదైవదూతీవచనాలం
 చితవిస్మృతభతయాతయా సమమసమశరసమరసంభృత హృదయో
 యథా పూర్వంతైస్త్వైలాపైర్విలాసగృహేవిద్యుమచరణ పర్యం కే
 తయానోనిశ్చంకంశామనైపం | అయంతుకమలాపీడహతకఃక దా
 హిఅగత్యప్రచృన్నవననిజకళశ్రీసృష్టత్తశోధనాయకుత్సనిలీ యక్ష్మి
 తజితినాచేదీపం | తతోనిశాపసాసేనిశ్చబ్దమేవతస్మాన్నిశాంతాన్ని
 ర్గతస్తంప్రాంకణగతంఘాతుకమద్రాక్షిమతి || వయస్యకష్టం || ౨ ||
 కథంపుసర్వసిప్రాంతోసి || క్షా || కింబ్రవీషి | సమాంశ్యప్రాప్త్యహంతుం
 కరభృతకృపాణిప్రచలితోబహిద్వారంయావత్తవ్రితమరుజ్జాల్మ
 హతకః | అహందైవాత్తావతగ్రాధమపిచలన్నిఘటసభాదుదగ
 ప్రాకారం లఘుసమతిలంఘ్యాగతజితీ || ఉష్ణాప్రసరివశాతం
 వయస్యస || కింబ్రవీషి | విశేషతఃప్రాణరక్షకంవయస్యముపల
 భ్యేతి | భవతుతావత్తిష్ఠసి ||

శృవణమభినీయ

వయస్యకో యంకమలాపీడసదనాంకణేకలకలః | గగద్గదం |
 కింబ్రవీషి | సభేమానంకమలాపీడేన శుద్ధపాణినామత్పాణవ
 ల్లభాకలవాణీవ్యాపాదితా | తత్కృతోయమమండశశరిజనాక్రం
 తః | అయేకలవాణి | ప్రియోహ - మదభణంపరితల కజీచితేమత్పాణవ

ల్లభేకథంపతివ్యవదేశేనృపాపీయసామృత్యనాదుర్దశాన్తాసి | అ
దవాకిమితిపతిరుపాలభ్యతే | కింత్యహమేవతావదుపాలభ్యవ్యః |

ప॥ కంఠాశ్లేషం శశిముఖమయా కుర్వతాదోరహి

భ్యాంప్రాణాన్పాతుం ప్రణయగళం సూనమా

పూరిగాలే | నోజేత్పూర్వంయదమృతమయం

నేత్రయోర్గాత్రమాసీత్తత్రేభర్తుఃకథమివభజేత్

దృశామర్ష పాత్రం || ఇతి ||

వయస్యకలకలమాత్రేణ కేవలమధీరభవ అసహ్యశోకపావశ
పతితోనాత్మనఃప్రాణాణామయసి | కింబ్రవీషి | సభేకింషమాపి
ప్రాణేష్వనభిష్వంగః | యేనైవం ||

ప॥ త్రైలోక్యామృతజీవరత్నవబలాంస్వప్రాణనా

దీపతి కింకుంభాతుకపితో పితామితిచయాదు

స్తరగవకాశ్రయా జాతేనానుపకారిణాజడధి

యాధూయః కృతశ్చేన మత్ప్రాణావీవనితీక్షి

తానతుభునఃప్రాణవియారషితా || ఇతి ||

స్వగతం | కథమప్రతికారశోకవేగస్సంపృతోవయస్యస్య | కిమ
తృకర్తవ్యం | ఇథంతావతకథయామి | ప్రకాశం | వయస్యక
మలాపీడస్యతస్యాంప్రవృత్తిషునవెత్స | కేవలంకలకలేనకిమప్యమం
గళముత్ప్రేక్ష్యగదితుంవాసుభవితుంవాశ్లేశనుచితం | తదేహికల
వాణీవృత్తాంతంతత్వతోజ్ఞాన్యావఇతి | కతిచిత్ప్రదానిగత్యావిలోక్య-
వయస్యకోయంకత్కాలతరవినిష్ఠప్రకృపాణద్వితియః | అధాకవకుంతి
తమూర్ధాసత్వరమాయాతి ||

నిర్వర్ణ్య - కింబ్రవీషి - సభేలయంమదనుచరఃకలకలఃమదవలో
కనకృతోతకంఠఃజవాదభియాతి | యఃకిలనశీభేకలవాణీవిలాసగృ
హం ప్రవిశతామయామదీయకృపాణం ప్రదాయబాహ్యకత్వైం
తరేమమైవతక్షణాయనిష్ఠః || ఇతి || భవత్వేనమేవప్రచ్ఛావః | అరేక
లకంఠభివభివే | భిక్షముత్తంసయఃప్రణమ్య - కింబ్రవీషి || సమం

ఖులఖులఁ దెంచంసవ అంసేణమహసామిన్ద్రాణిలపాదదింజీవీద
విజ్ఞాపహరింతలలంతానిరంభదేణ ॥ ఛాయా ॥ సమృద్ధిలులనుష్ఠి
తందేవస్యవయస్యేనమమస్వామినానిజపాదదత్తజీవితహపి జనంప
తిహ్యత్యత్యానంరక్షితేన ॥ ఇతి ॥

స్వగతం । కథమయంపయస్యముపాలంభమానః కలవాణీగ
తంకించిదశుభంపిశునయతి ॥ ప్రకాశం ॥ అరేమూర్ఖదుఃఖతమేవ
మమంభునరయంతుదైర్వచనైః కిందుఃఖయసి కింబ్రవీషి ॥ కింది
దురభిదోదేవలంసోంతి ॥ ఛాయా ॥ కిమేతద్దుఖతస్తేవయస్యఇతి ॥
వసంతక ॥ కింబ్రవీషి ॥ కేనాపినరక్షితానిజవల్లభాకమలాపీదేన
వ్యాపాద్యమానాకలవాణీ ॥ ఇతి ॥ కింబ్రవీషి । అసాక్షికేణవిణ
రంభదాసా ॥ ఛాయా ॥ అభకిం - కేనాపినరక్షితాసాభివ్యర్థోక్త
వయస్య - సాస్రగద్గదం ॥

కింబ్రవీషి

మ

॥ ద్వాభ్యామాభ్యాం కవలయ మయీపాలికా
మహారాభ్యాంయస్తికా క్రీడావిధిమనహితాన
స్పృహంసానుకంపంకంతోయంతే (సోయంకం
తః) (కనకకదళికందళిగర్భసారః కాంతేజాతఃకథ
మసిలతాక్రూరపాతస్యపాత్రమ్ ॥ ఇతి ॥

స్వగతం । కథంపయస్యమాశ్వాసయామి ।

ప॥ శోకంవ్యజేతిపరుషం కిమితశ్శుచేతి నిందానుశో
చనవిధిర్వహుశోకమేతుః । మానంకృపావిధుర
తాకథమాత్మశోకమాశ్వాసయంతి సుహృదంసు
హృదోనవిద్యః ॥

ప్రకాశం । వయస్యనిశ్చేషమసంగత ప్రలాపినోపిలస్యవచనమ

నాకర్ణ్యనయంతమేవంవిలపితుం । అరే - కింబ్రవీషి ॥ ఎంపఎద ॥ ఎ
సోమహవలణిసమంగణసుతోదింతి ॥ ఛాయా ॥ ఏవమిదం । ఏషమ

మవచనంసమగ్రంశశ్శణోతి | సమగ్రమేవతావతగ్రథయికింఽపి
 షి | సుఖుఅదుదావఎవవీదకహీఅదిణకేణవిరంభదాసా | అంతణో
 బుంధిమదలేణ || ఛాయా | శ్శణోతుతావత ఏవవివతగ్రథయామి
 నకేనాపిరషీతాసా || అత్మనోబుద్ధిమంతలేణ | ఇతి || వయస్యత
 ప్పవియతమాబుధ్యారషీతేత్యక్తంభవతి | తదలమమంగళేనశో
 కేనతత్ప్రకాశమేవపుచ్చావతి || ఇతి || చటంచలేనఅశూణివి
 మృజ్య | కలకంఠమాలోక్య || అరేకలకంఠసాపికథమపినిమ్రగమ్య
 సౌభాగ్యవీధికాంపరిమిష్టకిం | యత్రభర్తుఃషీతిభర్తుర్వానభవతభ
 యంసైవ్విరిణీనాం | వయస్య - కింబ్రవీషి | తథాయదిగణికాన
 రణిమవతరతిమదనమదకరిణీసాతరుణీ || తదా ||

ప||, సౌధేసుధాకిరణచుంబినిలంబమానముక్తావితాన
 వతిమంచతలేశయానః | ఆరోప్యవత్ససిమమా
 నిశమాయతాషీ మజ్జాతరాత్రిదిన భేదమహంవ
 నేయం || ఇతి ||

కలకంఠ - కింబ్రవీషి || దేవవంప వీద || ప|| ధమింశలసిరిము
 హాసాసిలివిఅసి దేంతేఇసాణమహరిఅఖిగంధజెల | తావివి
 ఇలసదావిదిణిదింటి జాణాదికోబుఖుకహివిణిసణిసంతి | ఛా
 యా || దేవవీదమేతత్ |

ధమ్మిల్లకశ్రీముఖహసితంవిశాసి నేత్రేవశోణమధ
 రంచఘనస్తనౌచ | తస్యావిలోక్యసదాపిదినంది
 మితిజానాతికోనుఖుకథమపినిశాంనిశేతి ||

వ్యాఖ్యానం || ధమ్మిల్లముఖహసితైరంభకారచంద్రచంద్రికారా
 త్రిధమాకవ్యజ్యంతే | విశాసి నేత్రశోణాధరఘన స్తనశతైర్వికచ
 కమలబాలాతపపరస్పరాశ్లేషి చక్రవాకమిధునానిగమ్యంతే | ఇ
 త్యుభయధర్మదర్శనాత్ | నిశాంనిశేతివాదినందినమితివానిశ్చ

యితమశక్యమితిభావః । తస్మాత్తదాక్లిష్టతంకలనాన్యోకింబ్ర
 పీడి । దేవజ్ఞావశ్యమోఘగాదోణింగదుఅతువర్దివసురవణపహ
 ణచళిదోదావ ఏవసాచదురా అంతణోఆహరణాయీకివసేవి
 ణింఖనిలిణిలవంఖం తాదణపుంవఅశ్చమోఇమోచోరోమహాహ
 రణాయీహరిఅగంచఇహహదహిహఅణాహమిసుహో ఎవ
 దూరదేసాదోఆలదేఅంబపుంతే కిహఇం సేకిరిం సేకాగఈతో
 ణుసరణి అమెంతలంక దతిఅంసుధారాకీళిణిలో అణాసలణా
 దోణింగదా ।

భాయా । దేవయావదయంగృహఃస్నిగ్ధత్యత్వరితంగృహవనపథా
 చ్చలితస్తావదేవసాచతురాతన్మన ఆభరణానికస్మిన్ నపినిషేప్యసి
 జవక్షస్తాదనపూర్వకంలయమయంచోరోమమలభరణానిఆపహ్నా
 త్యగచ్ఛతి హాహతాస్మిహ ఆవాధాస్మి శ్వపివదూరదేశాదాగతే
 ఆర్యశ్రుత్రేకికభయిష్యేకింశరిస్యామి కాగః కోసుశరణమితిఅతి
 మాత్రంఆక్రందంతిఅశ్శుధా గాకీర్ణలోచనానదనాస్నిగ్ధతా । ఇతి॥
 సబహుమానం సాధుకలవాణిసాధుసాధు

వయస్య - అచ్యుద్యశమేపఖలుపతిప్రతానుసరణచాతుర్యమస్యాః
 శ్రీయస్యాః । తతః । తదోసోనికమశాపీడో సంవచోరవిశసిద
 ఎంవమణిలోలయి హిల అవంశహేమూహేహిమూహేహి భాతపు
 శాపసోదరంఖిదాసంణిహిదోకమశాపీడాంతిభణిలదా ఏవఘర
 వణకరవాళపాణీపవింతో । అహవిదావఏవసురింధంణకుభంతి
 దోళహుణింగదుఅదేవంసపాలసంణిహిఆలదోమి ॥ భాయా ॥
 తదాసోనికషలాపీడస్సర్వం చోరవిలాసమేవమన్వానో అయిహృ
 దయవల్లభేమా భవమాభవభయాకులాపిష తేరక్షితాసన్నిహితః

కమలాపీడఇతిఫణి త్యాత మేవగృహవనంకరవాలపాణిఃప్రవిష్టకి ||
 అహమపితా వదేవశీఃస్య ధాన్యకుంభస్థితోలఘునిగఽత్యదేవస్య
 పాదగన్నిధిమాగతోస్థితి || వయస్యసా తవపురాతనపుణ్యశిథి
 వేన విచదమమామపనీతవతీనితంబినీ || కింబ్రవీషి || తస్యావీవనైపు
 ణ్యవిభవేనేతివ క్తవ్యమితి || భవతుతదైవయథాభిలషితంభవతః |
 కానిచిత్వదానిగత్వా | అంగుళ్యానిదిశ్య || కాసౌ - యేయమ్ ||

ప || బిభాగ్రాదరశిథిలాంకరణసీపీం నిశ్వాసస్ఫురిత
 కుచౌముహూస్సస్పృశంతీ | పశ్యంతీచకితమి తస్త
 తోమృగాక్షీ పర్యాచుప్థతితపదాపి యాతితూ
 ణమ్ ||

కింబ్రవీషి || కిన్దుజానాసీయంరత్నగుప్తస్యస్మృషేతి || తహిణ
 జానామి || ఇయంకిల ||

ప || కాశ్యేసత్యపిజాతుయాతి నబహిర్వాప్యన్యమా
 లోకతెసార్ధ్వజురప్యనుకుర్వతేగురుజనంశ్వశ్రూం
 చశిశ్రూషతే | విస్రంభంతనుతేవపత్యురధికంజా
 తెని శేథేపునర్నిద్రాణేనిభతజనశశిముఖీనిర్యాతి
 రంఘంవిష్టైకి || కింబ్రవీషి ||

ప || ఏషైవయోషితాంధన్యాశీలంచలభలేనుఖిమిదివా
 పతిద్రతాధూత్వా రాత్రౌచకులటాయతే || ఇతి ||
 వయస్యసమ్యగుక్తమ్ || పరిక్రమ్యవలోక్య || పశ్యపశ్య || ఇయమిహ ||
 ప || అంగుష్ఠతరజ్జనీభ్యామధరంధృత్వా విలోకయత్య
 బలా || కుచయుగముద్భృతసిచయంపశ్యతి భావ
 యతిపరిమృశత్యపిచ |

కింబ్రవీషి || సఖేఇతఃపశ్యపశ్య

ప || ఏవంవిక్లభకేశపాశవహసే వ్యాపారయంత్యాః
 కరంశ్వాసోతగంపికుచస్థలి పరిచలచ్ఛేలాంచతే

|| వా.నుకరోతసౌఇతిసాధు ||

చాపరమ్॥ అస్యాఽస్రంసివిలోలరత్నరశనాలగై ॥
శ్చనైరంశుకైఃకండంబమందమహావీరిన్ద్రీనయనా
సందాయానాభీనరగః॥ ఇతి

అచ్యుంసిదిశ్య

ప॥ సంలగై ॥ శ్చరమాంగకైశ్చిచతురైశ్చయ్యపనూ
నైరియంశంకేరంద్రగజేషిణానిజశరైవిఽద్ధేతపం
చేషణా । వక్త్రంశోణితశోణికోణచపలవ్యావృ
త్తతాదేక్షణం సీతాగరస్ఫురతాధరంచసుతనో
రస్యాయదుత్తాప్యశి ॥

క్షణంవిచింత్య॥ కింబ్రవీషి॥ సఖేకించిత్స్వచ్ఛమి॥ యదిసత్వమేవ
కథయసి । నవంచయసీతి । వయస్యకించితగదాపికింకధితపూర్వ
మసత్వవదనమ్ । యేనాధువాపితభావంచయమి ॥ కింబ్రవీషి॥

ప॥ కార్మ్యుండధాతిగాత్రంగమయఃకిన్ద్రాలయంచనే
త్రాంతః॥ విరచాదహనాతరేకంవివృణోతశ్చసిత
మారుతోపితవ ॥

కిమత్రకారణమితి ॥ స్వగతమ్ ॥ కథంకృతావహితౌష్యనేనవిది
తోస్తి ॥ ప్రకాశమ్ ॥ అస్తికారణమ్ ॥ కణేకవివమితి । కింబ్రవీషి॥
అదైగ్యవపురీపురోహితపుత్రం నీతిసేవాత్రమాశ్రయస్వేతి ॥ కిమ
ద్యౌత్రయణీయమస్తిసమచాల్యమిత్రం పురోహితపుత్రః ॥ కింబ్ర
వీషి॥ తహిససవభవతోవిచిత వృత్తాంతఃకాతాంతికశిరోమణి
స్వయంకించితదంతరాయంపిశునయన్ తస్యాఃపరిగృహగమనం ని
వారయిష్యతి । వయస్యసాధుమంత్రితమ్ । క్వపునరద్యపురోహి
తపుత్రః । సవిమశ్కమ్ ॥ కింబ్రవీషి ॥ తేననియతమద్యదేవతాచక
నాయకుసుమాన్యపచిన్వతా పురోహితపుత్రేణ పురోద్యానేష్ఠా
పన్యసితి ॥ కలకంఠ కింబ్రవీషి ॥ చెడితలంచణాలంతిభణిదంప ॥
భాయా॥ చేటికాచకనాయేతభణితవ్యం॥ ఇతి॥ అరెదుర్కతేపూజా
హేకన్యపియటించిత్ప్రీలపసి । కింబ్రవీషి ॥ కహాభూతిరిహ

ఏసో || ఛాయా | కథ్యమాజాహావీషకి||సతిహోమబలికంసుజ
దంభణేంతిదవిణగహీలిది | తపణీకదుల్మమంధవణజోచేడిలజణచళణా

ఇవదఇ || ఛాయా || శాంతిహోమబలికమనుయద్దక్షిణేతిద్రవిణం
గృహ్యతే || తత్పణీకృత్యమస్త కేన యోచేటికాజనవరణానివందతే
ఇతి || వయస్యక్రింద్రవీషి || సఖేవవమేతత్ ||

ప|| విస్ఫుల్గదృశిమిరేకుటిరకుహరే దృశ్యేలితోస్మీలితై
రాయాసేనపురీ పురోహితసుతైస్తావన్నిశానీ
యతే | సాయంస్వీకృతదక్షిణైవనుసతైర్వావన్ని
జస్వామిసీనుష్వాపావధికోపచారనిరతో నాశ్యేతి
దాసీజనకి ||

ఇతి సోపహాసమ్||వయస్యన జానాసి ||

ప|| గణికానిశాంతఘటచేటికావిటాని కర్చిచిత్పరేపు
నరయంతమేసఖా | సఖీకరోతిపరయోషిదున్న
తస్తనకుంభి కుంభపరంభణైరురః ||

తదహముద్యానవనంగత్వాద్య పురోహితపుత్రమశ్వేషయా
మి | క్వపునరితోగచ్ఛతివయస్యకి | కింద్రవీషి|| ఉద్యానవాటిమిలి ||
సుఖస్తేసంతుపంధానః| కతిచిత్పదానిగత్వా|ఇయంఖలు||విశ్వం
ఖలమదావప్తంభవిజృంభమాణ మదనననుష్టంకారశంకావహావధు
పర్షుకార ముఖరశిఖరా, లలితరసాలకిసలయాకలనమహిత(స్వా
దనుహిత)పరభృతకులబహుళకోలాహలా, మందమందస్యందమాన
మకరందబిందుసందోహా పరిపూరితకుసుమ పరాగపరంపరాకల్ప
తాలవాలరేఖా, విభాతివనరేఖా|వనప్రవేశంనాటయిత్వా||విలీక్య||

అ త్య హి ||

ప|| పరాగపాశ్చీమనైకతాసుమందంమిలిండామధు
వాహినీషు | క్రిడంతిమందానిలకణధారసం
చార్యమాణప్రసవస్థవాసు ||

అన్యతోవలోక్య|ఆఃప్రభాతమ్|| ఇహైవవిహారంతిపౌరచారిణ్యక
తథాహి ||

ప|| ఏతాన్యరిగజకేళి భగ్నవలగూన్యేషాపరిమార్గర
భూరేతత్పల్లవతల్పమేషచికురి స్రస్తప్రసూనో
చ్యయః | ఏషావిస్తృతసారయష్టిరదమాలి స్తంప
దాలక్తకై రేతాఃకాముకలోకపాదకమలన్యాసై
కథన్యాఘవః ||

కతిచిత్పదానిగత్వా | కథమియముద్యానపాలికామగాళికా ||
సఖిమరాళికే కిష్టతకుసుమాపచయార్థమాగతోవ యస్మిమే
వీతిహూత్రః || కింబ్రవీషి || అహం ఇ| దాణిఏవకుసుమపుడిఅహం
ధోదంభిణేగురుఖవాటిపవింఠో || ఛాయా || అథకిమ్ || ఇదాసీమే
వకుసుమపుటికాహస్తోదక్షిణేనవృక్షవాటింప్రవిష్టః ||

ఇతి|| తమేవపరిభానందశయ || కింబ్రవీషి || ఇవోఇవో|ఛా
యా|| ఇతఃఇతః కతిచిత్పదాన్యతిక్రమ్య || సఖిపశ్యపశ్య ||

ప|| యథాయథాయం మకరందపూరై రాపూరయ
త్యామ్రతరుఃస్రకాషమ్ || తథాతథామందమయత్ప
రాగైరుదంచయత్కున్దతమాలవాలమ్ | నిర్దిక్ష్య ||

ప|| కుసుమరసగంధపూరై బంభరగంభీరధీరఘంకా
రైమంజుళరసాలపుంశేసరసావిహారంతిసరసమి
హకుంశై ||

కింబ్రవీషి || గజాణామింతి || ఛాయా || సనుజానామిలి || తదే
వపతతి || (సమసంగ్మతప్రాకృతమేతత్) || పునరన్యతోవిలోక్య|
సవిషాదమేవ ||

ప|| అస్మిన్నిష్ప్వతితోష్టభాప్వసలిలమ్లూనాంకురే కేవ
లంక్తి ప్రావల్ల భవిష్యత్సదృశస్సంకేతకుంజోద

రె । కందసాసినెక్కుత్త గాత్రసలిలస్తా న్ననామిష
ప్రాచ్యయశ్రేణీవేయమశోకపల్లవమయీశయ్యా
దర్శద్యశ్యతే ॥

కింబ్రహ్మి ॥ ఇదోపేంఖపెంఖ । ఛాయా, ఇతిఃపశ్యపశ్య ॥ ఇమా
దేవలంసో ॥ ఛాయా ॥ అయంతేవయస్య ॥ ఇతిః దృష్ట్వాసహషణ్మ
కథమగ్రతపవయస్యః ॥

ప॥ అలవిభుష్పపుటి కేనకరేణ శాఖామాక్యప్యతత్త్వ
ణనముచ్చలితాశిజాలామ్ । ఉద్యమ్యదక్షిణకరా
గ్రముదీక్షమాణోపుష్పాన్యసావపచినోతి కురం
టకస్య ॥

ఉపస్య ॥ వయస్యేత్యర్థోక్త ॥ ససంభ్రమమ్ ॥ శాఖామన్సృజ్యతే
ణంవిహోక్య ॥ కింబ్రహ్మి ॥ సఖసంప్రతిదర్పిజ్ఞానంతవాభిజ్ఞానమ్ ॥
తతః

ప॥ కామంక్యశైరవయవైః పరిపాండురేణగంజస్థలే
నచభృశాలసయాదృశాచ ॥ బింబాధరేణచము
హుర్మస్పణీకృతేన మన్యేభవంతమధునా భవ
దన్యమేవ ॥ అపిచ ॥

ప॥ అరిక్తమధకపరిమృష్టనవాశుశ్రూరంఽన్యైవపా
తభరదుష్ప ॥ సరావలోకమ్ ॥ ఏతత్తవాక్షియుగళం
వివృణోతికాంతా విశ్లేషజంకమపిభేదమసహ్య
వేగమ్ ॥

తత్త్రిప్రస్థితామంజరీపతిభవనమితి ॥ స్వగతమ్ ॥ కథమయం
జానాత్యేవప్రథమమకథితమపిమేరహస్యమిదమ్ ॥ అథవాదైవజ్ఞా
నాంకిమజ్ఞాతమస్తి ॥ ప్రకాశమ్ ॥ అపినామజానాసిజ్యోతిశ్శాస్త్రవ
త్సమామేదరితమ్ ॥

ప॥ యన్నచెత్తిపరశిక్విదేకాంముక్త్యాజటావతీమ్ ॥ యా
చిమృటవనేతసీమయాతాం సమయోజయల్ ॥

విహస్య || కింబ్రవీషి || కిమేతత్పరిజ్ఞానార్థకమపిజ్యోతిశ్చాస్త్రంచక్షు
రపేక్షితమ్ || యతః ||

ప|| క్రీడానౌరస్త్రీమకియద్భిరేవదీనైనిగూఢాపినిరూ
ఢిమేతి || పంకెనిభాతాపిగభీరతోయేపాథోజసికిన
సముజ్జహీతే ||

ఇతి || యద్యేవంతహింకిమితి చాంధవానపరివదంతినపరిహ
రంతిచపద్యముఖేమ్ || కింబ్రవీషి || మైవంవాచీః ||

ప|| సుచరితమీద్యశమఖిలంసర్వేనందంతిసర్వేషామ్ | న
తుపరివదంతినిపుణాః స్ఫుటతరమేతేపరస్వరత్రా
సాత్ ||

తత్త్వతిష్ఠమైరేవ దివసైరియంస్వయమేవపరిహరిష్యతిసకలమ
పిబంధుకులమితి || నిశ్చస్య || తతఃపరమఖిలమపినంభావయామి ||
యదితావదిదాసేమేవశామూలవదనవిలాదవగళిసాహరిణాక్షీ |

కింబ్రవీషి || నక్తమేవోక్తంశ్చయిన్నేహవత్ప్రాజటావత్యా ||
వత్స - తథాప్రయతితవ్యమ్ | యథామందారదుహితామంజరీన
పతివంశిరకందరభాజనంభవేత్ | ఇతిప్రథమముపదేశోభగవత్ప్ర్యా
స్తదనుసుహృదోనిదేశభక్త్యుభయథాశ్చవశ్యం కరణీయమేవ మం
జరీగమనప్రసంగభంజనంతవమనోరంజనంచ || ఇతి || స్వగతమ్ || అ
హేమయిభగవత్ప్రసాదాఢిశయః | యదేవమప్రాధికతా
ప్యసనయక్తాప్యాత్మనైవకృతప్రయత్నమమైవహితమాతనోతి |
ప్రకాశమ్ || ఇత్థంకృతనిశ్చయేత్వయితావదస్మాకమ్ ||

ప|| సహజప్రేమసరసైస్వభావచతురేజనే | కిమపి
తాత్మభారాణాంవక్తవ్యమవశిష్యతే ||

తదద్యసత్త్వరమేవత్వయాగంతవ్యమ్ కింబ్రవీషి ||

అయమహంగచ్ఛామితి || విలోక్య || సమతిక్రాంతవీచమిత్రేణమే
ప్రమదవనపర్యంతకి | మరాళికే || కింబ్రవీషి || ఇదోవికమశమింతేణ

అంకదోపుంసగిరిపంజవో || ఛాయా || ఇతోపికమలమిత్రేః ఆక్రాంతః
తఃపూర్వగిరిపర్యంతఇతి || పౌచీమవలోక్య

ప || ఘటిమానకోకకుచమామృతనరైర్వికసత్ప్రయో

జనయనావలోకితః | పరిచుంబతీదమరుఃప్రభాధ

రంరవిరద్యవారవనితాముఖంమహుః || అథవా ||

ప || భూయోనిషీయ్యలవణాంబుధిమానభాతంపుంజీ

భవన్నదయతేతపనచ్చలేన | ఔవన్గిరంబర

ప్రయోనిధిమద్యపాతుంతీనోదుబుద్ధిదకదంబమి

తిప్రతీమః || వామతోవిలోక్య ||

ప || ఉన్నద్రపద్మకోశాదుద్గచ్ఛంతీశవైరవిచ్చిన్నా | ఇ

యమహమధుపశ్రేణీస్తరకరఖడ్గశ్రీయంపహం ||

కింబ్రవీషి || తేఘపుంసవింశతినిదసరసి తి జవోడంగమేఇ
మహులరసేణీ || ఛాయా || తత్తలుపూర్వదినవికసితంసరసిజంయ
తఉద్గచ్ఛతిమధుకరశ్రేణీ || ఇతి || యద్యేవమద్యేవవికసితందశా
యమేకమలమ్ || నిర్దిశ్య || కింబ్రవీషి || ఎదపెంఖపెంఖజవో || ఛా
యా || ఏతత్ప్రశ్నపశ్యయతః ||

ప || ఇందిరావరవిహారమందిరేమగదమందమరవింద.

కందరై || గంధతుందిలమరందబంధురైబంభరాఇ

హచరంతిసుందరై ||

ఇతిసగిరఃకంపమ్ || తదేవపరిత్యా || సఖకథమపూర్వమేవకథ
యసి || సమసంస్థృతప్రాకృతహృద్యపద్యమ్ || పద్మినీంప్రతి ||

ప || కరగహాత్పద్మినిశేవలం తేవిభుర్వివస్వానితిలోక

వాదః | అప్రాతరాసాయమపాస్తశంకంభుక్షే

రసంధూరిమిళిందవీప | అథవా ||

ప || జన్మారభ్యప్రతీకలమసా వారజోదశశానంలేభా

గంగాక్షణ గణనయావాసరానత్యజైషీ

౯॥ త్వంతూర్చి స్నేహజసిమరుత్కా దక్షిణేనాసిభు
క్తాస్తోధవ్యం తత్కమచినికథంతేనలోకేనవాపి |

పునవిలోక్య.

ప ॥ అలిప్తాఃకుముదపరాగభస్మనామీకాపాలవ్రతమి
వకామమాచరంతః | గాయంతః కిమపిషఢ్ఘా
నిభీషమాణాః గాహంతే కమలగృహంకణాని
భృంగాః ||

పదాంతరంగత్యా ॥ అయిపశ్యతావదేషపౌరాణికొముద్గలభ
ట్టజశవీవాభీవతతే || కింబ్రవీషి || జాణామిగూఢపంశవిఅ||అలిఖు||

ప|| తహతహసడఇపురాణతహతహవంఖాఇఅంధంవి ||
తహతహపెంఖ ఇతిఅవోజహజహరంజందిబాలవి
హవాటే ||

ఎదప్రణదావసుణద ! జముంగలభం టెంతిరామఖువదంస|| ఛా
యా ॥ జానామిగూఢపల్లవికమ్||అయంఖు ॥ తథాతథాపరతిపు
రాణంతథా తథావాప్యభ్యాత్యథానపీ ॥ తథాతథాపశ్యతికితవో
యథామథారజ్జంశిబాలవిధవాః||ఏతత్పునస్తావఘ్నా||తోతు||య
త్ ముద్గలభట్టజశినాఖువితస్య ॥ ఇతి||కింతుచిదంబరభట్టజశినా
మఖత్వేతస్య||ఇతి||సత్యం ॥ చిదంబరభట్టజశితాతకృతంనామ||ఘ్నా
జరాస్త్రముద్గలభట్టజత్యాహ్వయంతి | భవతుతావదేనమాలాప
యామి||ఉపస్మత్య ॥ ఏకహస్తముత్తంసయన్||పౌరాణికప్రణమ్యసే
భుజంగశేఖరేణ || కింబ్రవీషి|| సఖేసకలరతికలాదేశికేత్వయికామా
శిషమాశాస్త్రహఇతి||సవినయమ్||కథమశీకవచోభిరెవగౌరవమారో
పయసి || కింబ్రవీషి || అపినామమహాపవనమశీకంసంభావయసి
స్మరసి తావదిదానీంత్యమేవ |

ప||ఉత్థానశయనేలలస్నుసహసన్నవ్యక్తమాలాపయన్
చాల్యేప్రివజయోషితాంతికలాఃకింకృష్టనోపాదిశః ||

యథోలావలనచ్చలాదుపరితేవ్యాతేనురుతగుంతయా ।
యత్రోచిత్రం గ్రమముచ్చలతులచకచక్రోణీకమేణీదృశః ॥

ఇతి ॥ భవతుకస్యవాగ్మహమద్యషవిత్రికతుకముద్యమః ॥ కింబ్ర
షి ॥ ఘూజకర్తస్యనిజకరదానస్యగృహమితి ॥ స్వగతమ్ ॥

ప॥ ఎవన క్తందివంతస్యమందిరంనవిముంచతి ॥

కళావత్ప్రక్షియుగళమలాహనిగళంయతః ॥

ప్రకాశమ్ ॥ తపాగృహిణీమితివ క్తవ్యమ్ ॥ కింభణసి ॥ సాఖి
విశ్రుత పుణ్యచరిత్రాశక్తోతి జగదేవవిత్రికతుకమ్ ॥ ఇతి ॥ సకా
తూహలమ్ ॥ కథయ తస్యాః పుణ్యచరితమ్ ॥ కింబ్రవీషి ॥

ప॥ మధ్యంవిష్ణు సచంకుదా శివపదం వక్త్రంవిధాతుఃపదం

ధమ్నిల్లస్సుమనఃసదంప్రవిలసతాహంచీ నితంబధ్వనీ ॥

వాణీచైన్యధురాధనోరుణధరం క్షీరంగఘామిర్వృతః ॥

తస్యాః కింకథ యామిపుణ్యచరితంమాన్యాసదానిజకర్తైః ॥

ఇతి ॥ నబహుమానమ్ ॥ తతపీవతత్రభవాన్మసాయతే ॥ భవతుత
త్రభవతికీదృశీతస్యామనోవృత్తిః ॥ కింబ్రవీషి ॥ సఖికిమపూర్వమివస్మ
చ్చసి ॥ పురుషోత్తమాయథావతేచేవాచేదమితిసమర్పయతినాయం
తననిరాజనసమయేవీతీశతంవఘాటినా ॥ ఇతి ॥ ఆన్యదపిజానామి ॥

ప॥ ధర్మోపదేశగురుత్వఖిలాన్వృతార్యచా

హ్యూపచారశతమాతనుతేనతఃపూర్వే ॥

అధ్యంతరేతురతిదేశికఇత్యనంగ

తత్త్వంతదేవకురుతెగురుదక్షిణాంతే ॥

అనాదరమివ ॥ కింబ్రవీషి ॥ సఖికిమేతావలైవమేసామృజ్యమ్ ॥

ప॥ కూపానగూఢ కుశపంకజకల్పలానాం

కోనామశంసతరతింభువిఘూజకర్తౌమ్ ॥

అజ్ఞాతచోళదురుప్రద్రవచోళనారీ

షీనస్తనస్తబకసుండలదత్తహస్తః ॥ ఇతి ॥

అత్సగతమ్ | సర్వోపిజనశాంతీయమేవప్రియంమనన్తే ||

ప|| యోగువియజ్ఞాతీయాస్తజ్ఞాతీయా సుతేనురజ్జంతే |
శుకయోషిభిక్యయానోరుదయతికింప్రీతిరవ్యోన్యమ్ ||
ప్రకాశమ్ - అరేహభిషుకస్తైపక్షపాతః ||

ప|| చోభీచ్ఛన్నాయదికుచతటీదుర్లభాఘూజకరీణాం
కచ్ఛాభావాదలఘుజఘనంతర్విశక్యావమశేమ్ |
తద్వ్యత్యస్తంద్రవిదసుదృశామంతతఃకింతతస్సన్య
జేకత్రైకంభవతిసులభంతద్వదన్యత్రచాన్యత్ ||

పరంతు న క్తందివమపిపతిపాశ్వనర్తినీసాకథమనువతానీ
యాతత్రభవతేతి తరళంభవతిమేమనః || కింబ్రవీషి || యత్త్రించితే
తత్ | యతః ||

ప|| కథితసమయే గత్వాగూఢం మయానిభితానఖైః
స్వపతిశయనైపత్యాపాశ్వేశ్యచాలాపరివృత్తసా |
తమపిసిఫుణా వింగ్ర్యవాలం భుజాలతయైకయా
చపలనయనా మాంచక్రోడీకరోతి తదన్యయా ||

ఇతి|| అహూశోత్రియస్యసాహగమ్ || మరాళికాంప్రతి ||

ప|| విభక్తాంసం కేతంవిశతుసదనం వాకథమపితమా
త్తస్యాంగూఢం కిమపికురుతాంవా మృగదృశి ||
ప్రబుద్ధోభతాచైదయమయభవేతీదృశదశో
వరాశీసా వాతద్భుజవలయలగ్నాగభితదా |
పారాణిక || కింబ్రవీషి || ప్రబుద్ధైనవాతేనకింకర్తవ్యమ్ ||

ప|| ఘూజకరీణాంకులాచారకృమాయంయద్గృహేగృహే ||

పారాణికక పురోధావాభ్యత్యోవా గూఢవల్లభః ||

తదలమతిప్రసంగేనసాగయమీతి | అహమపివేశవాటంగచ్ఛా
మిమరాళికామాలోక్య సఖి పురోహితపుత్రస్యప్రవృత్తిమచిరేణ
జ్ఞాతుమహానీ || కింబ్రవీషి || తంసల తానీ తుహదభదాయేశం
త త సం నటకహీత తుంజలరిజఎంవణివేదెంమింతి | ధాయా || త

సతస్యస్తవదయిత్యావృత్తాంతంసవ ముపలభ్యతవత్యైవ
నివేదయామితి॥ సఖసాధుగంతవ్యమ్॥ పరిక్రమ్యవిలోక్య ॥ ఎమాకి
యోమాకులభాషాజితరోమావృత్తీరాయత కారాయితమణిమంజు
లరుచిఽజనవపంజరమాలా శతలీలాయతప్రతిసదనప్రతిహాదా,
పారావతవారాధితవిటంకా, ధారాయత్రసంధానితకంకణా
కుంకుమరసపంకిలసదనాంకణా । లంకావలక్ష్మ్యమాణాక్షవిహారా
అయోధ్యేవ రామానువుత్తభరతప్రచారా హరమూర్తిరివభుజం
గభూషితా సరసీవపద్మనీప్రచురావనభూమిరివహస్త్రినీకరనమిత
శున్నాగా కాదంబరీవప్రకటితహేమకూటవిస్తారా నారాయణ
తనురివభోగిభోగానురక్తా । విప్రసభేవశ్రుతిమిళితవివిధవాద్యార
బ్ధకోలాహలా మదపరవశతయాతరళచెటికాహస్తవిప్రస్తపేటికా
గళితవీటికాకలనచతురచెటికాపేళవాటికా ॥ ప్రవేశంనాటయి
త్వా ॥ కించిత్పరిక్రమ్యభిహాసి

ప॥ చరంతీరాంసౌధేజ పలనయనానాం తనురుచో

గవాత్మోంతర్వాంతాఃకతిచనగృహీత్వాజలముచః ।

క్షణంగోపాయంతిక్షణరుచిమిషేణక్షణమహే

వివృణ్వంతిస్వర్గంకరగతమివాకించనజనాః ।కించ।

ప॥ తారాస్తామరసాంచలేషు కదళీకాండేషు భూమండలా

న్యాయతాఃXXనె శిరస్సుఘణేనాం శైలాస్తుషారత్విషామ్

బిందెవ్వంబుజప్రతచుంచిషు తనుస్తోమాస్తదై తత్పున

స్పర్శంహేమలతాసుతాఃప్రతిగృహంచిత్రంప్రతిప్రాంకణమ్॥

సర్వతోవిలోక్య ॥ అహారమణీయతాబాలాతపస్య ॥

ప॥ రంజయతిలోకమఖిలం లలితోబాలాతపప్రసరః ॥

పరపయతి పదనవాపిసారససౌరభ్యసంపద్యభితకి ॥

అకాశకణ్డందత్వాకింబ్రూథ ||

ప|| ఇహక్రీడావల్లతుగపలయదృశామేతదధర
'ప్రభావీచీరోచిర్విలసతి సబాలాతపమచిః ||

అసావశ్యే తాసాంపదనకమలామోదలహరీ

సతుక్రీడావాపీసరసిజవనీసౌరభయూరి ఇన్ది,

సత్యమ్ || ఈదృశ్యఃకిలాత్రమృగీదృశః | యతః ||

ప|| లభ్యాంభోజముఖశయపదాదృక్తరంగైస్సభంగై

ద్దోర్వల్లిభ్యాం చినవతకచైరాత్తశైవాలజాలే |

వత్సోబద్ధస్తనఘనలసతుగంభ తుంభీకలాభ్యాం

వారస్తైస్త్రిణం నిజరుచిసరోమండలేపోష్టవీతి ||

కశిచిత్ప్రదానిగత్వానిర్వణ్యః || కథమత్రైవసబాలాతపమనుభు
వతిలీలావతీ || యస్యాకి ||

ప|| అమృశ్యనీలకబరీ మవసజ్యకంరె

గాఢోపగూఢకరినస్తనకుంభభారః ||

నీవీమవశ్లేథయితుంభృతంకర్తాగై

రాగాద్రవికిస్పృశతి నాభిపదంసతాంగ్యాః ||

అ పి చ

ప|| బాలాతపమపమాప్తుంచాలాపర్యుషితకుంకుమభ్రాంత్యా ||

స్తనతటమంద్రానభాంకం కాషంకాషం క రెణసీతుగరుతే ||

ఉపస్పృశ్య || సఖితపసీతాగరసుధారసః చిరాయమేత్రవణయో

రానందంకందళయతి || సాభిమానమవహితమ్ || కింబ్రవీషి || కాతవపు

రతఃపురావాద్యవాక్యతపతీనీ తాగరమితి || తహింకింవిస్మృతమ్ |

వయంతునవిస్మరామః || యతః ||

ప|| కాంతేద్యూతజితేతవాధరవ శే దష్టేసరాగం మయా

స్వైరసంసిదుకూలదృశ్యజఘనాతతైవలాలేక్షణమ్ ||

మాముద్వీక్ష్యసరోషలజ్జమ సకృత్సితాగరతారంవచో

యత్త్వోజల్పితవత్సలంతదధునాప్యానందయత్తేవనకి |

సరోషమ్ || కింబ్రవీషి || కథమేవమన్యతవిధూషితంతే భాషి
తమ్ || అథవా || ••

ప|| యస్యాసఖశిఖమన్యతాలింగితఘంగంజనిష్వసేకాసు ।
కథయకథమద్యతత్త్వంసర్వంకృష్టాన్యతోఽన్యతోభూయాః ||
ఇతిహిహస్య । కుతోఽన్యన్యత్రాన్యతకథా ||
ప|| యస్మిన్లాత్రఘవనత్రయోదరే సంకటేనసమవ
స్థితఃచిరాత్ || తత్సమస్తమన్యతం సతాంగితే
కుషీలగ్నమవలగ్నకైతవాత్ ||

కింబ్రవీషి || గచ్ఛయథాగతమ్ ! కిమనేన వాక్కులహేనేన ||
తర్హి కాయకలహమకరు ||

ప|| బద్వాదోభ్యాకమభిమతగృహేమావధస్తాన్నిపాత్య
ద్రాగారుహ్యస్తనగిరిహతోరసగమూఘంబయంతీ ।
తావత్తాంబే రచయసకలం సాహసంహృద్యతంతే
శ్రాంతాయావతగనకసుషనోమాలికేవాసితాంతా ||

కింబ్రవీషి || అద్యసినముఖేకస్యవాముఖిమూలోకితమిత్యమనే
నవివచితుమితి || సవిస్మితమ్ || అయిమానితదభికిషహంసజానామి ||

ప|| శనైరుత్తిష్టంత్యాస్త పకరధృతేషేషవసనే
హతాదాకృష్టే సత్సత్తిగృశనమద్గాత్రలలికా ।
సరోషంసప్రీడం సుముఖిముఖిమూలోకితవతీ
ప్రభాతేయస్యత్వంస్మరసికృతినస్తస్యనకథమ్ ||

కింబ్రవీషి || కుతః । స్వమానమవిజ్ఞా రుసీమానమతిక్రామసీతి ||
స్వగతమ్ || ఇయంసులభకోపాసర్వధాపరిహాసవచోపపరమార్థం
మన్యతే । తదస్యతోనయామి || ప్రకాశమ్ || అయిప్రీయేషువివృ
థాకోపాడంబరంమాకృధాః || అంబరమాభరణాని వాతవయద
భిలషితం తదాశువృణీష్వ । అహమపినితరిష్యామి || సాంజలిబం
ధమ్ || కింబ్రవీషి || అలమలమతివదాన్యతయా ||

ప॥ గూఢాచారమహాజాతునకించనత్వాం పుణ్యప్రదా
నాదధికంతవేదమ్ ॥ గోపాంగసోచారుదుకూట
చోర్యోయత్ప్రస్థ ముష్ణా సినివిద్యమానమ్ ॥ ఇతి॥
మృగేనజానాసి ॥ జారాణామపిచోరఃఖలుముఖ్యః । సస్మితమ్॥
కింబ్రవీషి ॥ భావసత్యం - చోరవీవాసి । యదేవంమోచారసము
బావాచామేచేశ్చరయసీతి ॥ సానందమ్ ॥ సఖియదిప్రసన్న
ముఖజాతాతహిశ్శృణు ॥

ప॥ అలింగ్యగాఢమమలాంగితవాంగమంగై
రాపాటలంత్యదధరంమధురంనిషీయ ॥
నీవీ మథ శ్లథయితుం నిభృతంకరేణ
నీలోత్పలాక్షినితరాయతతేమనోమే
కింబ్రవీషి ॥ భవతునామూద్యయాహి సాయమాయాహీతి ॥
తహిశ్శృణు ॥ ఇత్యన్యతోగత్వా॥ విలోక్య॥ కథమత్రైవకాం
చనలతాసంతానకౌ । నివన్యై ॥ ఇయమిదానీమ్ ॥

ప॥ విలోభయంతీముకుందేవిలాసా స్మృఖాంబుజంముగ్ధ
కురంగనేత్రమ్ । కర్పూరపంకజకరోతి చాలా
చాలేందురేఖాతిలకంబలాపే॥ ఉపస్మత్య ॥ సఖి ॥

ప॥ తప్తావహహరశిరస్సటినీతటాంతే
ముక్తాకలంకమయితేముఖభావలాభాత్ ।
చాలేందుచారుతిలకేనచిరాయచాలే
చంద్రోన్మవిందదివనందనజన్మశర్మ ॥

సవినయమ్॥ కింబ్రవీషి॥ చిరాయస్మరణసరసరణిమధిరోపితాస్మిభా
వేసేతి । సఖిమామైవమ్ । అద్యాపి ।

ప॥ వల్లతులచానివలనాసహమధ్యమాని
కంఠోదయతలలరుతానిగళతలచాని ।
అస్వాదితాధరదళాన్యలసేషాదాని
తాన్యేవతన్విసురతానినవిస్మరామి ॥

స॥ ధ్యాంతప్రాంతపరీతశీతకిరణం నిద్రాశునీలోత్పలం
మందోదంచికపోతవాదమధురం శశ్వద్భవత్రారకమ్ ॥
చక్రద్వంద్వవిలాసనాట్యచతురంచంచత్తుషారోదయం
చేతోమేసమయంతమేవసుదతిప్రాప్తుంపునర్వాంఘరి ॥
కింబ్రవీషి ॥ భావమురళివల్లభస్యతేమూద్యశీమకథంతరళీభావః ।

గాహి ॥

స॥ సంకేతానయనాయసారసదృశం సాకృష్టతేదూతికా
క్రీడాలాపకలాపగానచతురాశీవయస్యాచనా ॥
త్వచ్చిందాధరచుంబనాదృతముఖీనైవాంతతఃప్రియసీ
యాతేపాణిపరిగ్రహేణమురళి నానాముఖంజల్పతి ॥
ఇతి । అపవార్య వయస్యసంతానక సాంప్రతం సఖతపస్యం
(ఇవలక్ష్యం స ॥ యతః ।

॥ వక్షస్తేదృఢగృకకశ కుచద్వంద్వవలగ్నంతరం
కంఠఃకంకణరత్నకోటికలనాసువ్యక్తముద్రాంకితః ॥
వ్యత్యాసవ్యతిషంగితశ్చలిలకఃఫాలేతహాయం సఖే
కస్యాచ్ఛిత్ప్రకటికరోతిసురతప్రాధంపరాంసుభువః॥
వయస్య ॥ కింబ్రవిషి ॥ అభకిమ్ ॥

ప॥ వివిధకరణకల్పనాతిశయం
సమలకచుంబనడంబనోభిరావమ్ ।
కలతవకలకూజితాత్తకంఠం
నిధువసకౌశలమద్భుతంనతాంగ్యః ॥

ఇతిసోమ్యకమ్ । కాసారసికాయువజనమనః కమలకాసారసా
సికా । కింబ్రవీషి । ఇయమేవేతి ॥ సబహుమానమ్ ॥ అయినఖి॥
ప॥ కనుమశరవిధేయంకోమలంరూపధేయం
తదనుగుణవిలాసస్త్యద్భుతానాంవికాసః ॥

కిమితరదిహలోకానందహేతుప్రసవేకా

తవరతిసుఖభాజకి కామినోపిద్యురాజః ॥

సప్రప్రయమ్ ॥ కింబ్రహ్మి ॥ భావకిమేవముచితంబిజేషనకథయి
తుమనుచితమితి ॥ సత్యమేవేదంబ్యురాజఇతినవ క్తవ్యమ్ ॥ యతః ॥

ప॥ జంభాశేరపిపశ్యపాదతరుణీజారాజ్జయంతాదపి

వైస్వరాశ్చిష్టసురాంగనాకుచతటాధనశ్చమాన్యశ్చసః ॥

రంభాకేశికుతుహలాపహరతారంభాధికప్రాధయ

పుంభావంగతయాత్వయాజగయోరంభోరుసంభావ్యతే ॥

కాంచనలతే ॥ కింబ్రహ్మి ॥ భావకేవలంసురతరంగిణిరింఖదభం
గురతరంగసంగతవచోభంగిభిరేవమాత్వంగ (తుంగ) యసి ॥ నపు
నరసంగవిలాసనటసరంజైరంజైరితి ॥ సఖిమామైవమ్ ॥ సాయమా
యాస్యామి ॥ ఇతిపదాంతరంగత్వా ॥ సదృష్టితైవమ్ ॥ కథమగ్రీ
తపీవముదముదంచయతేవంద్రముఖే ॥

౧౫॥ క్రీడాత్మిప్రభుజామృణాళలతికాపాశాంతరాశేబలా
ద్యక్తైర్మందుంవిరవయ్యవైరిణమిదం వక్షోజకోకద్వయమ్ ॥
హాహోదున్నమతీవచారిజచ్చశోవక్షస్సరోమండలా
న్నిదాభంగనిరూపజృంభణబాహోముగ్ధంగభంగోత్సవే ॥

అస్యతోపిలోక్య ॥

ప॥ వక్షోజోనిబిడోనిబద్ధస్యసివయేనాకుంచ్య మధ్యంత్రైః
కృత్వాచంపకలైలసేక మృలా సంపీడ్యమందంశరః ॥
పాణిభ్యాంచలకంకణోద్గతరూపాత్మానోత్తరాభ్యాంకరౌ
త్యభ్యాంగంపరిపశ్యతస్సచపలంబోరంతరంప్రేయసకి ॥
కతిచిత్ప్రదానిగత్వా ॥ సానందమ్ ॥ ఇయమిహ ॥

ప॥ జానుభ్యామపవిశ్యపాష్టినిహితశ్రోణీభరప్రోన్నమ
ద్దోర్వస్థీమచున్నమచుచ తటిదీప్యన్నఖంకావళికి ॥
పాణిభ్యామవధూయకంకణరూపాల్పరావతారోత్తరం
బాలానహృతికిం నిజాలకభరం కింవామదీయంమనః ॥

కించ

ప॥ మచ్చేతసాసహ భుజద్వయ మున్నమయ్య
 ధైర్యేణమేసమ మసావవధూయభూయః ॥
 బధ్నాతికుంతలభరం కుటిలాంతకేనీ
 సాకంమమైచకథమద్యవిహావనాభ్యామ్ ॥

ఉపసృత్య

ప॥ కమలాక్షి విలంబ్యతాం కథం కమనీయై కచభారబంధనై ॥
 దృఢలగ్నమిదం దృశోయ్యగం శనకైరద్యసముద్ధరామ్యహమ్ ॥
 అచారమివ ॥ కింబ్రవీషి॥కాత్రభవంతమాకారితవతీతి॥సానున
 యమ్॥కల్యాణికథమచాలోక్తైవమామధిషీపసి॥పునకింబ్రవీషి ॥
 కింతామాహోకృభోగభాగ్య ముపగంతవ్యమితి ॥ అయికల్యాణి
 నాస్తికిమపిమయి ॥ కింబ్రవీషి ॥ నాస్త్యైవ ॥

ప॥ చౌర్యేణైవకృతంహేకుక్షిభరణం జన్మప్రభుత్వన్వహం
 గోపినాంపణదానశూన్యసురతక్రీడాబుణంచేత్పునః ॥
 దువారంతవ జన్తకోటిభిరపి త్వంకృష్ట తత్తాదృశః
 కింమేదాస్యసికింతవాస్తిచవయంకింవాగ్రహిష్యామహే ॥
 ఇతి ॥ ముగ్ధేనజానాసి॥

ప॥ నిత్యంశ్రీరనపాయినీమమపరంధామా పిరత్నాకరః
 శక్రాదీనతి శైరతేచవిభవైర్భృత్యాస్తదాస్తామిదమ్ ॥
 కించాన్యత్ ॥ ఐశ్వర్యం మహదస్తిషడ్భూమ్ ॥ కింబ్రవీషి॥కవ్ద
 శేయేతి ॥ ఇహప్రఖ్యాప్యతాంతతరగమ్ ॥ పునః కింబ్రవీషి ॥ కిమి
 తినప్రఖ్యాపసియమితి ॥

ప్రచ్ఛనోద్ద్యకిలాస్మితస్విసమయో సవంత్యమైవైష్యసి ॥
 విహస్యకింబ్రవీషి ॥ యాంకాంచన వంచయచంచలదృశమ్ ॥
 మమతుజాతుచిదపిపురో మైవంవాదీః ॥ఇతిస్మిత్వా॥అద్యయద్యవిమ

ద్వచననరోచతేత దాన్వమేపపురఃస్మరివ్యసి॥ ఇత్యన్యతోగత్వా ॥
 శున్నహమాలోక్య ॥ క మహాలంకరోతిలవంగికాకనకాంగీమ్ ॥
 ప॥సిబిడానుషక్తకుచకోకదంపతిముఖతారకాపరివృధేనశాసితుమ్ ॥
 అవతారి తేవ నిజతారకావళిహరిణీదృశః స్ఫురతిహారవల్లరీ ॥

ఉపస్పృత్య॥అనయాతావదిదానీమ్

ప॥ ఆత్మనైవ విధృతాపినుగ్ధయాహరయష్టి రధరాంశుపాటలా
 విద్రుమావళిధియావిలోలయాదృశ్యతేచ పరిమృశ్యతేముహుః॥
 సమీప ముపగమ్య

ప॥ జేతుంకల్పలతాశిల్పమాకల్పంసఖకల్ప్యతామ్ ॥

ఆకల్పకల్పకల్పేతేవపుష్పాకల్పకల్పనమ్ ॥

లవంగికామాలోక్య ॥ కథంకనకాంగ్యాఅపి అంగేషుభూషణా
 న్యుపకాయసి ॥ సాకూతమ్॥ కింబ్రవీషి॥ దేవఅదోఎంవ ఆహరణా
 ఇ అంపభంస ॥

ప॥ అగ్రేసులావంతత రగవసు ణిసంగసాహంగసమంగదసే ॥

దంఠూఅలొఅంసఅలొ అణాఇ ణసకిదాభూసణమంపభంస ॥

భాయా॥ దేవ అతఏవఆభరణాని అపకయిష్యే॥ అంగేషులావ
 ణ్యతరంగితేషునిసగ్గసాభాగ్యసమగ్రతామస్యాః ॥ దృష్ట్వాచలో
 కస్యలోచనాని ననుశంకితాభూషణమర్పయిష్యే ॥ఇతి॥ అయికు
 శలాసి॥ యత స్తవమస్యాః ।

ప॥ అంగకాని పిదధాసి నతాంగ్యాభూషణై ర్జనదురీక్షణభీత్యా॥
 చంచలాక్షి పథి చంపకవత్యాఃపల్లజైరివ కథంకుసుమాని ॥

క్షణమాత్మనిర్వణ్య ॥ అయిలవంగికేవిఫలోదయస్తవాయాసః ॥

ప॥ అంగానామపిధానమాకలయ సేముగ్ధముధాభూషణై
 ర్నృజ్జంత్యత్రతుభూషణాని సుతనోరంగప్రభాప్రోతసి ॥
 లీలాసుశ్రవణోత్పలేనయనయోహ్నసేచహారావళి
 లాక్షాశ్రీఘదపాటలిమ్మితసుభాస్నీమాసుహృదహంజరమ్ ॥

• పునర్నిర్వర్ణ్యం అస్మాం

స॥ కర్ణాంతకాంతనయనాంతవిభాకనశ్రీ
స్సంచ్ఛాదితశ్రవణపూరసి తేతరాబ్జమ్
మందస్మితద్యుతితిరోహితచాయనాసా
ముక్తాఫలం వితనుతే పదనం ముదం నః ॥

సానురాగమ్ ॥ సప్తలకోదయంవిభావ్య ॥ అయిప్రియైకింకరోమి॥

ప॥ పద్మందీవరకుండచంపకజపాబాతీక్షణజాతస్పృహ౨
క్రీడాకాంచనతుంగదైలశిఖరారోహవరోహలసమ్ ॥
ముగ్ధే ప్రసత్తితంక్రమేణవిషమే మగ్నంసరోమండలే
పర్యంతేపుభినన్యకాంతకదళిమూలేషవోముహ్యతి ॥

లవంగికే ॥ కింబ్రవీషి ॥ ఉదయభువనజేఃఉద్యోతణఅసలణాణాం

వంటణ ॥ ఛాయా॥ ఉచితంఖలుభువనే పితృస్తనయనదనానువతః
నమ్॥ ఇతి ॥ స్వగతమ్ ॥ కథమనయానిర్లజ్జమేచమభిహితమ్ ॥ ప్రకాశమ్ ॥
కనకాంగీ సరోషలజ్జాక్రీడాకమతన లవంగికాం తాడయంతీ॥
కింబ్రవీషి ॥ హంశైకథమస్తలజ్జాత్రాసాదురక్షరాణిప్రపసీతి॥ లవం
గికే ॥ సదైర్యమ్ ॥ కింబ్రవీషి ॥ సామిణ పుడమంపశావిణ ఉండ్నింఅకం
హీమంఅనివకుంపసి ॥ ఛాయా॥ స్వామినంప్రథమప్రలాపినముత్స్పృ
జ్యకథంమయ్యైవకుప్యసి॥ ఇతి ॥ సస్మితమ్ ॥ అయిమహ్యమపికుప్యతు
నామతవస్వామిని॥ కిమత్రపరీహీయతే ॥

ప॥ ప్రత్యాసీదతిరోష తాయదిముఖా మోదస్తదాలభ్యతే
బాహూబాహవిసంగరేఘనకుచాన్లేషస్వయంసిద్ధ్యతి ॥
నూముత్రానమధోనిపాత్యమయిచెదారోహయంతీతతో
వ్యన్యస్థింమమకాంక్షితతదధునైవాలంద్యుతంకుప్యతు ॥

శ్రీవణమభినయ ॥ కవీషకలకలఃపారబాలకానామ్ ॥ పురస్తాదవ
లోక్య॥ సోపహాసమ్ ॥ సఖికనకాంగిపశ్యపశ్య ॥ అయంకిల కపటపు
ణ్యాకాశాంతి హేమబలివిధివిల్లవివిధచందన వికృత బలాటని

హితహదిద్రాక్షతః | వంచితవాసీజనదత్తస్థానాంగుళానికుంచితపు
 రాతనపరిధానకల్పితోష్ణీషపరిలంబమానదశాసహస్రపరివేషదూ
 షితవదనః | చరచలచెలాంచలకీలితమపిపంచాంగంపతనశంకయా
 కుశత్సృణాంచితేనపాణినాపునఃపునఃపరామృశేత్ | సవ్యాంగసంగ
 తపటచ్చరభస్త్రికావివరగళితకతిపయముద్గతిలతండులగ్రహణవ్య
 గ్రకరః | పరిహసనపరపౌరచాలకపరివారమంతరాంతగాదభిము
 ష్టివాదండేననివారయేత్, చింతోషనతాత్ చిరంతనానసిఅత్యగద
 నన్యాపారావాత్సనైవప్రకాశమాలపక్వవేశవాటిపురోహితోగణ
 దత్తమానులోపరాహభట్టశ్చంద్రికాగృహదాయాతి || సహసమ్ ||
 కింబ్రవీషి || అహికాలస్యవైచిత్ర్యమ్ || అయమహైవవితావతో
 పివాసరాత్ చేటికుటీరవివనక్తుంధిమమిహాహ్వాపునరద్యపలితః పరి
 గృహీతేశిరసిబైదికపద్యాయనురుధ్యప్రశ్యహం ప్రాతరుదకోపస్ప
 శేనమివ నిత్యకర్మనిధాదమివకిషికుర్వేత్ | అనతిచిరాదేవసదవ
 నీదేవభవసంవృత్తోపరాహభట్టః || కింబ్రవీషి || నకేవలమయమేవ ||
 అస్యభార్యాపీతి ||

ప || ప్రాగతీతమిహాకింవివిచ్యతాం (విచింత్యతాం)

కామశాసనబలెన కారితమ్ ||

యాన్యనాపసరణాదనంతరంసర్వభానసుపతిప్రతేవసా ||

పునర్నిలోక్య || కథమయంప్రత్యాసనోద్భూత్వాపంచాంగం
 వాచయతి || శ్రుత్వాసహసమ్ ||

ప || పంచాంగమంచితకుశేనకరేణధృత్వా

పక్షిగ్రంప్రచ్యుజ్య కిలపత్రరసేనధూయః ||

అవర్తయన్నసక్యదక్షరమేకమేకం

తారాదివాచయతి తత్పునరన్యదన్యత్ ||

తదేవమసంబద్ధప్రలాపినమేనంత్రమాలాపయంతీతిష్ఠ || సాధ
 యామి || ఇతిపరిక్రమ్యాచలోక్యచ || కథమత్రైవమయూరకః || ఉప
 స్మృత్య || అపికుశలంప్రియసఖన్య || సఖి || కింబ్రవీషి || కుతఃకుశలంభవతి

భగ్నభాగభేదానామితి ॥ సోద్వేగమాత్మగతమ్ ॥ కథమయంకిమ
ప్యనుతుదా(కిమపిమత్రవం) కథమిచ్ఛతి ॥ అథవాసరిహాసశీలస్యవ
చోస్యనవిశ్వసనీయంభవతి ॥ ప్రకాశమ్ ॥ కథమద్వ్యతవాక్యశలమ్॥

కింబ్రవీషి॥

॥పకుటిలచికురాకుందస్నేరాకురంగవిలోచనా

కమలవదనాకంబుగ్రీవాకతోరసయోధరా ॥

కనకలతికాకాంతాకాంతాకరాంకగతా

ఇతివిహస్య॥సత్యమిదంతవాకుశలమ్ ॥ యదతిచిరనిబద్ధఘాటక
బ్రహ్మచారిః స్తవకామినీతత్తుం కరతలలగ్నమితి॥సరోషవిషాదమ్॥
కింబ్రవీషి ॥ కథమర్థోక్తవపత్యిస్యపరిదేవనాపసరే సరిహసతి
వయస్యఇతి ॥ తహి=కథయ ॥ కింబ్రవీషి ॥ కరాంకగతాగతా॥ఇతి
విమృశ్య॥వయస్యతహి=కతినహృదయఃకామమ్ ॥ సరోషవిషాదమ్॥
కింబ్రవీషి ॥ వయస్యకింత్యయావక్తవ్యమిదం | కతినహృదయ ఏనా
హంతయోహంతప్రాణవల్లభాప్రహణేపిప్రాణిమీతి ॥ స్వగతమ్॥ కథ
మయమన్యథామన్యమానోమన్యమేవప్రవశతి ॥ ప్రకాశమ్ ॥ సఖే
కింత్యంకతినహృదయమహంబ్రవీషి ॥ కింతు ॥ “కతినహృదయః
కామంకామఃకథంకుశలంతవ॥” ఇతివక్తుంప్రవృత్తోస్తి ॥కింబ్రవీషి॥
వయస్యఅహమస్మేతదేవ ॥

ప॥ కుటిలచికురాకుందస్నేరాకురంగవిలోచనా

కమలవదనా కంబుగ్రీవా కతోరసయోధరా ॥

కనకలతికాకాంతాకాంతాకరాంకగతా గతా

కరినహృదయఃకామం కామః కథంకుశలంమమ ॥

ఇతివక్తుంప్రవృత్తోస్తి ॥ ఇతిసచమత్యూరమ్॥ తదావయోదేక
మేవాంతతోవిపక్షితంసంవృత్తమ్ ॥ ఉక్తిప్రత్యుక్తికాయాతు కుతో
ప్యతకేతసంవిధానవైచిత్ర్యంసంపన్నమ్ ॥ భవతుకోత్రవిరోధః॥
కాసాకనకచార్వంగీత్యతగ్రాంకగతాగతా ॥ కింబ్రవీషి ॥ సఖేసా
దామినీనామకాంతాకాదంబినీస్నుషా ॥ జానామినకలజననయ

నహరితేతదీయకనురుచిహోరణే || కథంపాకరతలగతా కథంచపున
 గతా || కింబ్రవీషి || సఖేచిరాదపితత్సమాగ మాయాన్వయతాఢి
 పాయంపునరతి తేనిశీర్ణవిడాంధకార మగారపరిసర మధితిష్ఠతా
 ముయబహి గాగతాసాదామనీ సరఫసంకరేగాగృహీతా || ఇతి ||
 సఖేధీరోసి || తదాతయాకింవ్యసనితమ్ || కింబ్రవీషి || నకిమపి
 ఊణమాత్ర నువస్థిత్యాధిష్ఠానముంచముంచేతి మామవధూయపు
 నర గారంప్రసక్తి || అహంపికుకుటరుశావధి తదాగమాశ్చయైవ
 స్థిత్యాతదనంతరమాగతోస్తీతి || భవతువయస్య యచాకదాపి
 కీంబ్రవీషి || కథమపూ
 వమివకథ్యతే || యతః ||

ప || గల్లాపేనిచయగ్రహేకుచతబస్వశేఽధరాస్వాదన
 నీవీవిక్లభకేచకిన్ను బహువాకాలేచతస్మిన్నపి ||
 జల్పంత్యప్రకటానిషేధవచనాన్యేవానకృతరగ్లయో
 రంగీకారవచనపరాంబుజదృశాంకేనశుభ్రతంకథ్యతామ్ ||
 ఇతి || సఖేకింజనానాసి ||

ప || పరాంగనానాం సురతాభ్యనుజ్ఞా
 మందోదితావనిషేధవాచక ||
 కింబ్రవీషి || కిమిదమహంజనానామి || క్రిడానిషేధోక్తిమయీ
 యదాసాంనిషేధగాథాప్యతవీవశాస్త్రే ||
 పరంతుతేషామపినిషేధవచనా మవసరోనిలబధపూర్వః || ఇతి. ||
 కథమవిచిత్రాశాయామనువ్రత్యతోసి || కింబ్రవీషి || అస్తికించిదను
 రాగనిదానమ్ || తథాహి ||

ప || సవ్యాజంసదనంసమేయషిమయి శ్వశ్రూసమతంతయా
 వీడామీషదీవాభినయ్యశనకైరుత్థాయాయంత్యాబహిః ||
 యతిలంచద్వ్యపదిశ్యమాత్కవలితగ్రీవంపునవీషితం
 తన్వంగ్య || ఇతి || సఖిరఃకంఠమ్ || విశ్వసనీయమిదమనురా
 గనిదానంభవతి || కింబ్రవీషి ||

తతపవతత్రసుద్యశిస్నిహ్యమిముహ్యమిచ ॥ ఇతి ॥

య జ్యేష్ఠమద్యశ్చోహభవిష్యతి యువయోరపి మంచాకిసిమ
రాశయోరివవిన్తైవాయాసంసమాగమః ॥ కింబ్రవీషి ॥ కథమివ
తయోగ్యప్రికరస్సంవృత్తఇతి ॥ శృణు

ప॥ అన్యోన్యంలలితైరపాంగవలనై గావిష్యతాకూతయో

రాత్సుక్యాకులయోః కథంకథమపిప్రాప్తక్షపామశ్యయోః ॥

దైవాదాయతనేక్వచిన్మితయో సాశంక ముత్తావ్యతో

శ్చేష్టాద్యైరభిజానతోరథ తయో రాసీదనంగోత్సవః ॥

తత్త్రివిచిత్రాలంసోఢవ్యోవిరహచేగః ॥ కింబ్రవీషి ॥ కథంసాధ
వ్యః ॥ అప్రతీకారోయమనంగశరసంతాపఇతి ॥ ననుప్రేయసీచిం
తయైవప్రతిక్రియతామ్ ॥ కింబ్రవీషి ॥ సఖేప్రతికలమపిచింతయామి ॥

ప॥ కథంకామేషుదళితమంగమంగవ్యణంభవేత్ ॥

ప్రియాగుణాసుసంధానసంధానకరణీనచేత్ ॥

తదపిసంత్రాయతపవసంతాపః ॥ ఇతి ॥ వయస్యఅద్భుతమనంగ
హతకస్యచరితమ్ ॥

ప॥ నిస్సారంక్రమశోధసుః ప్రతిపరుః కింమాగతైః కింగుతై

ర్నందంస్పృదతివా నవా తరులతాగుల్కాహతస్యందనః

లీనఃపాశసి యస్యలక్ష్మణభరోనిర్దగ్ధమూర్తిఃఖన

స్సర్వాగీణమహాకరోనినకథంసంతాపమద్యస్తరః ॥

పదాంతరంగత్వా ॥ పురోవలోక్య ॥ సఖేషస్వపశ్య ॥ దృష్ట్వా

కింబ్రవీషి ॥ మయాసాప్రతంసాదరమాలోకసియాహం అతిరమ

ణీయానామూక్యతీనాం పరంపరావలోకతానాం పదమంబోకిత

మేనామంబోకయతాం ॥ ఇతి ॥ మన్యేనతావదిదమస్యాః ॥

ప॥ లావణ్యాబుచిభౌగ్గురేషమథిలేకోమావళీభోగినా

నిషిప్యస్తనమందరాద్రిశిఖర ద్వంద్వంకరంగీదృశక ॥

జాతంబోచనవీచికాసుగరళం చింతాధరేచామృతం

తేనాద్యంవిదధాతితాప మపరంతూజ్జీవనంకామినామ్ ॥

కించ ||

ప॥ అశరేపల్లవరాగోవిటపసమ్మశ్లేషవిభ్రమోబాహ్వాః ||
అన్యోభుజంగభోగప్రాగల్భ్యంస్ఫురతికింబరోమాశ్యామ్ ||
ఇతిపునవికలోక్య ||

ప॥ స్తనాభోగోమధ్యంతరళయతి తావద్దురుతయా
ప్రభుశోణిభారశ్చలవమవ(చరణమపి) రుంధేచరణయోః
కరాలంబందాతుంతదపిబతనాసీదతిసఖీ
కథంకల్యాణీయంమదభిముఖ ముత్తిష్ఠతిబలాత్ ||

మయూరక - కింబ్రవీషి || కథమియంవయస్యమాలోక్యచిరప
రిచయసముచితప్రణయేవ సవినయముత్తిష్ఠతేతి || అథకిమ్ । ఇయ
మనంగరాజామాత్యస్యకళానిధేః కలిత్రంబుచంద్రికానామ్ || కింబ్ర
వీషి॥ కేనపుసరియమనవద్యాంగగణికా సరణిమవతారిలేతి || నను
భగవతాభావశేనైవ || కింబ్ర వీషి॥ యుక్తమాహవయస్యః ||

ప॥ వినదృశఘటనాకుటిలం పంకజయోనించిరాయపరిధూయ ।
కరుణాశాలికామః కాంతానాం కాంతమనుగుణంకుసలేతి ||
భవతువయస్యేనగణికాసతీ ప్రియహితా కింవాకులాంగనా
సత్యేవ || ఇతి || సావజ్ఞమ్ । కింకణికాజనంగణయతి సాధారణభు
జంగఇవతవప్రియ సఖోభుజంగశేఖరః || ఏవమేతత్

ప॥ క్వపణౌపాధికం ప్రేమనటనంపణ్యయోషితామ్ ।

పల్లవేమపరప్రిణాంక్వచనైసగికోరసః ||

ప॥ శీలంనాద్రియతేకులంసమనులేనైవానురుంధే గురూన్

నారీణాంకులదేవతాకిలపతిస్తం చాప్యహూమంచతి ।

కింబ్రామగపరయోషితః పునరసా వనోన్యూనరాగక్రమః

స్వప్రాణానపిజాతుచిన్నగణయ త్యేషావిటార్థేయతః || ఇతి ||

వయస్యపణాశయైవసరిధూయతేగణికాజనగౌరవమ్ || నచేదే
వమ్ || తదా ||

ప॥ అశంకితసఖితం వ్రనరలజ్జమఃకౌంబరం
 ప్రవృత్తకరణక్రమం ప్రచురచుంబరాడంబరమ్॥
 సశబ్దకరతాడనం సపరిహాససంభాషణం
 సకస్యసురతంమనోహరతివారవాషఃప్రవామ్॥

ఉపస్మత్య ॥ భుజంప్రసార్య॥

ప॥ ఆస్యతామాస్యతాంతావదుపచారైరలంఘితైః
 క్వాసౌగురుకుచాభోగఃకృద్దముత్తానసాహసమ్॥
 ఇతిహస్తైఃగృహీత్వాఉపవేశ్య ॥ సఖిచిరాయరూపమనురూపం
 కుంభం ॥ కింబ్రవీషి ॥ భావకిమేతావతాసంవృత్తమ్॥ విచారయతు
 భవావేత

ప॥ వల్లరీషుమధుషేనవల్లితా పద్మినీసపరిభుజ్యతేయది॥
 కింఘంటితవసౌరభశ్రియఃకదామాదపికథంచిదుత్థితేః॥ ఇతి॥
 సఖిత్వదేకాయస్తచిత్తమపిమామన్యాసక్తంభావయసి । నను
 నక్తందివమపి॥

ప॥ యత్రావత్పతిచాహుపాశవలయం విశ్లేషయంత్యాగతం
 యత్తేజోకధితంరహస్యమితరావేద్యంచహృద్యంచునః॥
 యచ్చాస్యస్థలదింద్రసీలవలయం గాఢంత్యయాలింగితం
 తస్మైతామరసాయతాక్షి నితరామావతతతేచేతసి॥
 కించాస్యడపికథయామి॥ స్మరతుభవతీసఖి॥

ప॥ చిరంపత్వానక్తం మయి కృతకసల్లాపిని గృహే
 బహిర్వాహజాగ్రత్వాసుమఖినివసంత్యాంత్యయిపునః॥
 మయానిర్యాతేనస్తితరుచినిరస్తేతమసియ
 త్తదావక్త్రంపీతంస్ఫురతితదిదానీమివతప॥

మయూరక ॥ కింబ్రవీషి ॥ పయస్యధన్యఃఖిలుభవాన్ ॥ యత
 ఏవముదీరయంతిపల్లవతల్లజాః॥

ప॥ పతింముక్తాన్విద్రాశిధిలఘుజబంధంబలితయా
కవాటనిశ్శబ్దంలఘువివృతవత్సామృగదృశా |
క్వచితోగ్రదేలిలోఘనశమసిసాంకేతికగిరా
సమాహూతస్సైన్వరంవిహరతితయాకోపిసుకృతీ॥ ఇతి॥

సఖసప్రీడవైలత్సవమ్ ॥ కింబ్రవీషి అతవీవభవతాలఘు తా
మానీతాస్తీతి ॥ స్వగతమ్ ॥ కథమియముపాలంభగభావచన సం
దభేణమామధిషిపతి ॥ తదేనామన్యతోనయామి ॥ ప్రకాశమ్॥
సఖికాసాకంతుకక్రీడాకలితకౌతుకాక్రాంతా ॥ కింబ్రవీషి ॥ ఇయం
మమైవమాత్మప్వసేయా మల్లికానామ ॥ మత్కృతస్నేహోనుబం
ధాబంధుజన మతిసంధాయమానుసంగతావతతేఇతి ॥ సానం
దమ్॥ ఇదమపిమమైవభాగధేయమ్ | యతగ్రగళితామివకాంచనో
ర్చికామేకామేవత్వాం విచిన్వతామౌక్తికమాలికేవ పునరియంమ
ల్లికామయాత్వయాసమంసమాసాదితా ॥ తదధునాయదినకుప్యసి॥
కించితృచ్ఛామి ॥ కింబ్రవీషి ॥ పృచ్ఛపృచ్ఛేతి ॥ సానురాగమ్॥

ప॥ ఉన్నీలత్పలకంకపోలతలయోరుద్భగ్గంతమివద్రువో
రాలోలంనయనాంతయోర్తయిపిబత్యాస్యంప్రవాళాధరమ్॥
వ్యాధూతారుణపాణికంకణరవవ్యాఖ్యాతమస్యావచో
మామామంచవిమంచమామితిమనశ్రోతుంసముతగ్రంథతే॥

సస్తీతమ్ ॥ కింబ్రవీషి ॥ త్వమేవతావదేనామిప్సితంపృచ్ఛస్వ
యమేవసాకథయతి ॥ ఇతి ॥ భవతుతావదిమామాలాపయామి॥మల్లి
కామాలోక్య॥ అయిమల్లికే॥

ప॥ పతన్మపిపయోజాక్షిపాదమూలతపానకృత్॥
కంతుకకరలగ్నోయమితిసంతాడ్యతేకథమ్॥

కింబ్రవీషి॥

ప॥ పతితమపిపాదమూలె పశ్చాదుత్పతసశీలమన్నిలంబమ్॥
కంతుకమపికాపురుషం కరతలలగ్నంసంతాడయేత్తావా॥ఇతి॥

అయ్యికి సేతావతాపరిహీయతే ||

ప|| తరుణీపదపల్లవప్రహారం

తరుణాయేపరమంపదంతిభాగ్యమ్||

పరిపాటలతత్కరప్రహారః

పరిభావఃకిమయంవరోరులేషామ్||

మయూరక - కింబ్రవీషి || కథమస్యాఃకులక్రమాగతగణికాక్ర
మాయాశ్చవప్రత్యగ్గణికాయాఅపినలజ్జాకణికా || ఇతి || సుతనోకిం
బ్రవీషి || భావకుంజరమాయహ్య కుటిలద్వారపథేన కిమితిగంతవ్య
మితి|| సబహుమానమ్|| సాధుమల్లికేసాధుసాధు||సఖేకింబ్రవీషి|| నై
వంఖలువక్తవ్యమ్ || కథంవరాహనూరుహ్యపురీషంనిషేధవ్యమ్||
ఇతి|| మల్లికేత్యమసి || కింబ్రవీషి || అరెమయూరకకుశుత్థయూష్కాద్ధి
నస్తవకుతోమందురాధికారకి || గచ్ఛగచ్ఛ కిందాతానాకిమాదాతా
నాత్వమితి || సఖేకింబ్రవీషి || కథమయంగణికాయా జననీవ కటుత
గాణికథయతిదురక్షరాణీతి || అపనార్య|| సఖేపిరవవిరమ|| కుటిలాం
తరంగాఃఖలుకుటిలాంతుతాత్మ్యః || కింబ్రవీషి || కుటిలాంతరంగాఇతి
నవక్తవ్యమ్||కుటిలతరాంతరంగాఇతి||కింబ||

ప|| కింబ్రూమహే కుటిలతీక్ష్ణకరోరభానా

నాంగేమమాంతి సుదృశాంకిముతాంతరంగే|

యత్రావదాద్య మలకేషు దృశోద్వితీయ

ముజ్జంభతేతదితర తులచకుంభయోశ్చ

భవతుచంద్రికామూలోక్యసోధవ్యమితి || చంద్రికేకింబ్రవీషి||మ
యూరకత్వయికించిత్ప్రథమముదితమవినీతమ్ | తదనుయావనమ
దదుర్గలితాయామస్యామపికించిదుదంచితమ్ | కిమేతావతా || పశ్యతి
కంతుకక్రీడాదాతుర్య మస్యాకిపల్లవపాణే|| అయిమల్లికే - ముధా
నూక్యధాః కలహం పరిహాసకుతుకేమయూరకే | విహరతా
వ తులంతుకేనేతి|| సహజమాత్మగతమ్ | దిష్ట్యామల్లికామయూ
రకా సమీకృతవతిచంద్రికా|| ప్రకాశమ్|| సఖేపశ్యపశ్య||

ప॥ గుణిసవధాపిసువృత్తంతాడితమాలోక్యకంతుకంతన్వ్యా॥ పరిస్వ
త్యతికుచభారః॥ కింబ్రవీషి॥ కకకశవృత్తస్వకుత్రకారుణ్యమ్॥
వయస్యదీయతోమితోదృష్టిః | యత్రశుకమాలాషయతి శుక
భాషిణీ॥ ఇతివిలోక్య॥ సకాతుకమ్॥

ప॥ ఆలాపయంత్యాశ్శుకమాయతాఘ్యో
మూర్తా ముఖస్థాక్షరపజ్జిహరేవ |
విలోక్యతే స్యా విమలేకపోత
తాటంకముక్తామణిబింబదంభాల్॥

శ్రవణమధీనియ ॥ కోయంకలకలఃపౌరాణామ్ ॥ కింబ్రవీషి॥
వయస్యగత్వానిరూపయవఇతి ॥ సఖినావధానంతిష్ఠ ॥ కతిచిత్వ
దానిగత్వా॥ పురోపలోక్య ॥ సఖేపశ్యపశ్య ॥ అయమిహ॥

ప॥ పౌరానాకులయత్యలం తతఇతఃపశ్యస్వతత్త్వాపణే
వృగ్రానాపణికాన్వివృత్యవదనంవితానయకగజాతి |
పాణిభ్యాంయుగపన్మఖేనచముహుర్గృహ్యతిముద్గాన్యవాక్
ధావత్యుత్ ప్లవోప్లవత్యపికపిహాసాదమారోహతి॥

సహనమ్ ॥ కింబ్రవీషి॥ ప్రతిక్షుగలక్షితం ఖలు ప్లవంగచేష్టా
లక్షణమ్॥ పశ్య॥

ప॥ వీలాచంక్రమణైర్విటంకఃఖరశ్రేణీఘలోలంశరక
ఆసీనఃకవ్విచిదూర్ధ్వకానకలయకశేఫస్సమజ్జృంభణమ్॥
వ్రీడాకారివిచేష్టితైర్వికసమయ స్వక్రాణివాసుభ్రువాం
పౌరాణాంపురతచ్ఛరకప్రహసనంప్రసౌతిశాభామృగః॥ ఇతి॥

శ్రవణమధీనియ ॥ అయమిదాసీమ్॥

ప॥ నాడీభేదవిధిన్నకాలకలనా విజ్ఞానసంసిద్ధయే
వైవజ్ఞాభిహతాదమందఘటికాఘంటామణే రుత్థితః |
లోకానాంశ్రవణోత్సవంవిరచయంతిరుంధకక్రమాద్రోధనీ
ద్రాక్షీయాన్నినదఃకదంబముకుళన్యాయాత్సమజ్జృంభతే॥

తదయంమధ్యాహ్నసమయోవతకతే ఊర్ధ్వకామవలోక్యః ||
పభేషశ్య||

ప|| పాదానుదగ్రతరపర్వతమస్త్రోమం
విన్యస్యసాంద్రరుచిరద్యసహస్రభానుః||
అన్వేష్టుమంధతమసంగహనేమలీన
మూర్తోహతీతిగగనాగ్రమయంప్రతీమః||
కింబ్రవీషి || మమతువునరేవంభాతి||

ప|| కాంతారలీనమివసంతమసంవిచేతు
మాకాశపాదపశిఖామధిరుహ్యభానుః||
భూయోహ్యయంపతనభీతఇవాఖిలాశా
తాఖావశీంజికరైర్యుగపద్మభాతి || ఇతి||

సవతోవలోక్యః || అహిష్టావరాణామపిశరణాగతపరిత్రా
ణపరాయణతా|| పశ్య|| అంగుశ్యోదినకరమండలంనిర్దిశ్య||

ప|| రోషాదేవకరాజప్రసార్యకురుతేసన్నాహమహ్నింపతి
శ్చాయాంనాశయితుంనిజాతపభరత్రాణోద్యతామద్యతామ్||
ఏతేధూమిరుహాన్తుపల్లవకరైస్సంరుశ్యభాన్వతరాన్లోపా
యంతి|| కింబ్రవీషి|| నతోనువాపరపరిత్రాణోద్యతంత్రాయతే||
పరంతుచ్ఛాయాపరిపాలనంనపాదపానాప్రశంసాపదమ్||

ప|| యేపాలయంతినిరుపాధిఫలాదిభిస్సైన్వీః
పాంథానగ్రితోపివిషయాత్కృతప్రయాతాన్
స్వాకారమేవదధతీంస్వశరీరజాతాం
భాయాంనపాంతితరవశికథమూతపాతై||

ఇతి|| అన్యతోదృష్ట్వా||

ప|| కమలోదరమకరందంసపదికదుష్టంనిహాయసానందమ్||
మదశిశిరశరటపాళీ మిభకలభానాముపైతిమధుపాళీ||

కతిదిత్వచానిగత్వా | ఇహమిహ |

ప॥ సిక్తంస్వేదపయోభిః సక్తంకరజప్రణేమచార్ద్రైః |
 సీతశ్శీతినంకుదండధరంకంచుకమబలాశనైర్ధదంచయతి॥

కింబ్రవీషి॥ ఏవమేతత్॥

॥ ఉచ్చైరున్నమనాద్భుతాలసికయోరున్నమతాపార్శ్వయో
 రాద్రాకనాద్రానఖివ్రణాంకవలయావాదశయంతీకుచౌ॥
 బిభ్రాణాచుబుకాంచలెనసీచయం బింబాధరాపాటలం
 కాంతామంచతిదుస్సహితపపరిక్లాంతాశనైకంచుభీమ్॥

ఇతి॥ శ్రునవిలోక్య॥ కథమగ్రతఏవసముదగ్రకనకదండకలితపాం
 దురాతపత్రపుండరీక మండలచ్ఛాయాంతరితఘనాతపాకాపి కమల
 ముఖేనభేకరకమలమవలంబ్యసలీలమభిముఖేభవతి॥ నివర్ణ్య॥

ప॥ కర్తృహారంహారంమృగపరిమళంమోహనదృశో
 రుచాంనేతానైతాకమలమమలంబాంధవమితి |
 రుపాచ్ఛత్రఘడ్గా తిరయతి రవింశీతకిరణి
 దురాలోకంబోకేరిపువిభవమాలోకయతికః॥

సప్రత్యభిజ్ఞమ్॥ కథమియమస్మదపహృతకౌమారానాతిచిరాజే
 వసమగ్రయావనావతారాతారా॥ యతః॥

ప॥ ఉచ్ఛేదంప్రతిపద్యపక్వబదరీభావంసమేత్యక్రమా
 త్పున్నాగాక్రమిమప్యశూగపదవీనూరుహ్యాబిల్వశ్రియమ్ |
 లబ్ధ్వాతాళఫలౌపమాంచ లలితామసాద్యభూయోధునా
 చంచతాగ్రంచనకుంభజృంభణమిమావస్యాస్తవోబిభృతః॥

అలింగ్య॥ ఆత్మగతమ్॥

ప॥ ఆలంకరోడికర్తుంయదపహృతమప్యంగమభవ
 ద్భుజేనైకసాపి ప్రథమపరిధోగేమృగదృశః॥
 తదేవాద్యప్రేక్షాగతమపి మదంగైకరసతాం
 నమాతిప్రోక్షంగస్తనభరతయా బాహుయుగళే॥

ప్రకాశమ్ || అపినామ యదాకదావాస్మరసి భుజంగశేఖరమ్
సోపాలంభమ్ || కింబ్రవీషి || కిమితిస్మరామికితవాచారంభవంతమ్ ||

ప || మాయావిన్యతికరగశాత్మని దయాదూరెమృష్యాభావజే
మిథ్యాబాహ్యవిడంబనైకచతురే శ్రీకృష్ణకింమేత్వయి ||
ఆస్తేకోపివియోగభీరురనిశం కృష్ణోమమాంతబహు
ర్యంపశ్యామిచసల్లపామిచముహుశ్చిష్ట్యామిహృష్యామిచ ||
ఇతిసహజమ్ || ఆత్మగతమ్ || కథంవారయవతీ జాతేరపి
ప్రేమబంధురంహృదయమ్ || సఖిజానామితే సహజానురాగరమ
ణీయంచేతః || భవతుకేయంపాశ్వకవణానీ || యస్యాః ||

ప || కించితిరంచిదుదంచతీవవలయాకారేణవత్సస్థనీ
మందంమందమివాధిరోహతివచోలీలాక్రమేవక్రిమా ||
స్తోకంస్తోకమివావిరస్తిసరసక్రీడా (వీడా) విలాసోద్యోః
ర్వారంవారమనేక్షతేచమదనోవస్తుంపరాంగ్యావళుః || కించ ||

ప || పద మధరదళే విధాయరాగః

ప్రవిశతిసంప్రతిమానసంమృగాత్మ్యో ||

పతతి కుటిలతాపి కుంతలేభ్యో

విపులవిలోచనలోలవీచికాను ||

కింబ్రవీషి || భావఇయంమమైన కనియసీశశిరేఖా || ఇతిసప్రత్యభి
జ్ఞాశ్చర్యమ్ || కథమేతావలైవానేహసా తావదియమిద్యోమాకృతి
సంపదమధిగతా || మమత్విమామూలోకయతః ||

ప || అవ్యక్తవణమపికణ రసాయనంయ

త్ప్రియఃస్థలత్పదమపిప్రియదశకనంయత్ ||

ఆభావణంచగమనంచతదేవసాత్మా

దద్యాపిమేభవతిశైశవవృత్తమస్యాః ||

తదస్యాపి కామారమభామేవ హరిష్యామి! మయూరక కింబ్ర
 వీషి॥ విదగ్ధఃఖలుభవాత్ ముగ్ధాంగనా జనమనోరంజనకలాసు॥ ఇతి॥
 యద్యేవమంగీకరోతి ప్రేయసీతారా॥ తహి సఫలంమేవైదగ్ధమ్॥
 సఖి కింబ్రవీషి॥ మదనుభుక్తశేషం కిల తయానుభోక్తవ్యమ్॥ గచ్ఛ
 గచ్ఛ॥ కఠోరతాపేనపాదనఖంపచే పథి కింవృథాలాపేనేతి॥
 తహి గచ్ఛామి॥ వయమవ్యుద్యానవాటింప్రవిశ్యాతపంనేష్యా
 మః॥ సఖేభ్యురద్యానపద్యాందశశయ॥ కింబ్రవీషి॥ ఇత ఇత
 ఇతి॥ పరిక్రమ్యవిలోక్య॥ సకౌతుకమ్॥ కథమత్రైవసరస్యాం
 మాధ్యాహ్నికస్నానమాచరంతి మహీసురాః॥ విహస్య॥ కిం
 బ్రవీషి॥ అనవరతజడాశయపరిచయాదేవ నూనమేషాంశ్శ్రీయ
 జడానాం ప్రతిదినమతిశేలేమతిజాడ్యమ్॥ కించ॥ సీతాసిత
 సరిత్పృథుఖమహాత్థిభానాశే రపిమహత్తరమిదం మరకతనామ
 కంసరః॥ పారతౌకికసుఖసాధనమితిపౌరాణికగాథా మనుధావ
 తామవసీసురాణా మవారణీయమంభోవగాహనవ్రతమ్॥ ఇతి॥నను
 రహస్యవిదామత్రైవసుఖమ్ స్తి॥ యతః॥

ప॥ దరహాసవిలోకనాపదేశాన్నిశితేయత్రసితాసితేతటిన్యా
 సుదృశాంపురతోవిగాహ్యతస్త్రికసుఖమత్రైవభజంతి కేషిధన్యాః॥

అన్యచ్చ॥

ప॥ భృంగోత్పలాంబురుహకంబుమృణాళకోక
 శైవాలవీచినలిభగ్రిమనైకతాని
 యత్రేథహస్తకమఠస్ఫురితానిభాంతి
 క్రీడంతితగ్రసికాస్సరసంసరస్యామ్॥
 కింబ్రవీషి॥ సఖేదీయతామితోద్యప్తి॥

ప॥ అంబుసిక్తవిమలాంబరాంతరా
 ద్వింబమానజఘనోరునుండలాః॥
 ఉత్తరంతిసరసోఽద్యచాలికా
 బ్బిత్తమోహకరసిద్ధమూలికాః॥ ఇతి॥

కృష్ణాన్వీ స్మరణ మభిప్రీయ! వయస్య॥

ప॥ విమలసలిలాశ్రితార్క్తాంబరప్రతిబింబితాం

ముహూరవయఃశ్రేణీమణీదృశాంమనఃపశ్యత॥

స్మరతితదలంచి త్తంప్య క్తంయదారచయోపురా

ముషితవసనైమందంషందంగతైమయిగోపికాః॥

పునఃకింబ్రవీషి ॥ ఇతోపితతనశ్చిదశచ్ఛాయాయాంవికచరాజీ
పరాదనిరచిత్రనివాసా విహరంతి గాజహంసాఇతి ॥ నివర్జ్యక॥

ప॥ ఛాయామాయతనశ్చత్రకపటచ్చత్రోదితామాశ్రితా

కుర్వాణౌనిజపక్షపాతిభవనంకోశోదయామోదినీ॥

సానందంకలభాషి తానికలయంత్యాబద్ధపద్మాసనా

లక్ష్మీనిదరి గాజహంసలిషన్నామానరూపామియమ్॥

పహంతరంగత్వ ॥ ఇదమిదానీమ్॥

అవిరళజడకరని వాచితరవికరప్రవేశం, రవికరప్రకాశచకితగురు
తిమిరశరణీకరణీయలతాగృహప్రదేశం, క్వవనసముల్లసితశతాంగ
మివవికచదశోకశాఖాభిరి, క్వచిదున్నతమాశంగమివనివిడతరతమా
లతరుభిరి, క్వచిదుబారయరంగమివశ్రీడాకరంబైరి, క్వవనవానా
లవందిబృందమివ కలకలాయమానకోకిలకులైరి, క్వవనపునరుత్తం
భితపతాకమివ రాజరంభాభిరి, క్వచిదుగ్రాబ్ధంతకుంతమివకేతకప్ర
సూనైరి, క్వచిదుచ్యతకరవాళమివచుతప్రవానైరి, క్వచిదుద్భృతా
తపత్రమివశతపత్రైరి, క్వచిదుగూతచామరమివచపలకలహంసైరి,
క్వచిదుపనతగీతమివవిధుపరుంకారైరి, క్వచిదుదంచితనటనచటు
లహంగనితందిగిగురంబమివ మలయానిలచలితలలితలతాభిరి, క్వచి
దుపరచితతానమివకాయమానైరి, క్వచిచ్చిత్రపటమంటపమివకుసు
మితలతానిగురుంబైరి, సవంతతకికుసుమశరణిదిరమివపునరనేనసక
తెవాపిస్ఫురతిపురఃపురోద్యోగమ్ ॥ అపిచ॥

ప॥ మధురాప్సరోవిలాసా మధురసకలనాకులాభిసహకారా

అక్షతరూపశ్లాఘ్యనితాజనతేవభాతిపుష్పవన్య॥ కించ॥

ప॥ అలికులసదగరుతిలక్ష్మ చలదశకౌతాసువణకృతమాలా
తరుణవయోరవణీయా తరుణీలీలీందధాతివనరేఖా॥

అపిచ

ప॥ మృదులవలిలలితహృద్యంపు ధులకుచంకూరువిపులభూజఘనమ్
పున్నాగస్పృహణీయంస్ఫురతివనంయావనంచనారీణామ్॥

వనంప్రవిశ్య॥ సఖే పశ్య పశ్య॥

ప॥ మందమందముపగమ్యమారుతేమంజరీకుచకిశోరకస్పృశి
రాగవత్సపిరసాలవల్లరీ పల్లవేనపిదధాతివాణినా॥

పునర్విలాక్య॥ కోయమశరశీలతగన్నివేశభవ, భూతావిష్ట
భవ, ముక్తచైతన్యభవ, ముషితేంద్రియభవ, అగ్రయతమితస్తతో
వివశమేవకథంకథంచన బలాదాత్మానంసంసారణౌ, క్వచిదపిన
మిత్రామృతి॥ సర్వభాగ్యం॥ మయూరక॥ కింబ్రవీషి॥ వయస్యకలహంస
కోమదనవిహ్వలఃపరిభ్రమతీతి॥ ఉపస్మత్య॥ వయస్యకిమితస్తతోభ్రా
మ్యసి॥ కింబ్రవీషి॥ కింకరోమి॥

ప॥ ఆత్రాకారితమత్రచుంబితమహాల్లిప్తంచహృష్టంసన॥

స్తవ్యంగ్యాత్రవిగృహ్యత్రశయితంచత్రై గ్రహసంభారీ॥

ఇత్థంకుంజగృహేషుతారాసునునస్తస్యేషవాపీతపే॥

క్రీడానైకతకేషుచప్రతిపదంభ్రామ్యాపిరామ్యామిచ॥ ఇతి॥

కయాగణికయాముపితచేతనోమహ్యసి॥ కింబ్రవీషి॥ అకిముచ్య
తేగణికయేతి॥ కథంగణికాజనకామకస్తైవయస్యః॥ కింశు॥ ప్రభాక
రకళత్రస్యపద్మిన్యాంకైరపివిలాసైర్విభ్రాంత స్వాంతతయామనాగపి
నాత్మనఃప్రభవామీతి॥ సఖేసాధసాధ॥

ప॥ ఉపరిష్టవస్యభావాంప్రాయోగణికాశ్చతార్థకణికాశ్చ॥

కథయకథంగాహంతాంరసికానాంమనసిసరసిచస్వరసాత్॥

మయూరకసశరీకంపవ॥ కింబ్రవీషి॥ సదృశవపద్మిన్యాంకల
హంసస్యరాగానుబంధః॥ అపిచ॥ తాదృశమేవతస్యాస్సౌందర్యమ్॥
యతః॥

ప॥ వీధీముమై నెయిది నామవిలాసినిసా।

దేవోత్సవాదీదేవ సేషులు దాక దాచిల్ :

వ్యాజాతులతోపినివృత్తపునోబుదోపి।

పశ్చాత్తలగంతివరిపుల్లదృశోయువానః॥ ఇతి॥

సఖేకలహంసకకథమనాయాసే నానయాసమమత్రైవోద్యా
నేమితితోసి ॥ కింబ్రవీషి ॥ కథమనాయాసమాసాద్యతేపరకళత్రమ్॥
శ్మశ్శూతావతో।

ప॥ వీక్షావిభ్రమచేష్టితైరపిమనోవిజ్ఞాతుమేవాతమం।

జ్ఞాతేవ్యాపిపతుంసశక్యమథవాసంభాషితాపిక్రమాత్॥

నేతవ్యాప్తవశంకథంవశమథానీతాపిక్వచ్రాతహంచి।

న్నిష్ఠాఘ్నంపునరంతతఃపరవధూరాసాద్యతేవానవా॥

ఇతి॥ అశ్మగతమ్॥ ఏవమేవతత్॥ అత్రాయంసాచామినికాముకో
మయూరక ఏవోదాహరణమ్ ॥ అథవాత్రమయ్యేనతిష్ఠతి భగ్నభా
గధేయేకివన్యగవేషణయా॥ ప్రకాశమ్ ॥

ప॥ కిమాలాపస్సైస్విరంక్షణమపికిమేకత్రవసతిః।

కిమాశ్లేషోగాథంకిముహూదయసాహిత్యమథవా॥

రతాంతేవిశ్రాంతిః కిమిహపరకీయాసుఘటతే।

తథాప్యాశ్చర్యంసఃపరిపతతితాస్వేనపహృదయమ్॥

తత్కథమనాదితాపన్ద్రీనీవయస్యేన॥ కింబ్రవీషి॥ సఖేతస్యాకిక్య
తేమతకృతాయా సోమాసమేకం సక్తందిపమపికథ్య మానోసపా
ర్యతఏవ, శ్రుత్యావాకిమస్త్రితతఃప్రయోజనమ్, ఫలితంతుకథయామి॥

సాఖిలుప్రథమావలోకనప్రభృతిప్రకాషణవాప్రాచీనపుణ్యప
రిపాకానాం, అనుగ్రహేణవాసుభగ్రహణా, మానుకూలేననవాకుల
దేవతానా, మనురోధేనవామధుమాసవాసరాణాం, దాక్షిణ్యేన
వాదక్షిణానిలానాం, గౌరవేణవాకోకిలగురూపదేశానాం, మహిమా
తిశయేనవామధుమదచపలనుధువ్రతనిరుతమంత్రాక్షరాణాం, ప్రథా

జేనవాప్రసవరశ్శస్సిద్ధ చూడోకానాం, వహ త్రయావాషదనమహా
 రాజాజ్ఞావిభూతీనామ్ కింబహునా || స్వకీయైవైవపరతాపానహి
 స్టునా, స్వభావ (స) తరలేన, రసికసమాజహృదయరంజనన, వర
 ప్రాథనాభంగభీరుణా, నిసగకసురసేన, ప్రకృతివిశేషేణవాస్వజన
 స్యోపరిపరిగ్రాహితరాగానుబంధా, బంధూనపిశ్వత్రూషపిశ్వశుర
 మపిపతిమపిపరిజనమప్యతిసంధాయకృతసమయఽంధా, యదాయ
 దాస్యయమేవమామధిగతుముద్యతవతీ, తదాతదానిమిగ్రరణైరి
 ణానదృశసమాయోగవిఘటనకుటలేన, పరగ్రేయోవిఘాతకారిణా,
 ప్రకృతిదారుణేన, కరుణాగంధవిధురేణ, వాత్సల్యకథానభిజ్ఞేన, దుర్వి
 దగ్ధేనవిధినా, బహూనపివాసరాన్న కేవల విఘటనోరధాకమ
 లినీకృతా, కింత్యసావహమపిశోకమలినీకృతః || హృస్త్వనేషుపునర
 హనిగభస్తిమాల్నిశనైరస్తగిరిమస్తకా (శిఖరా) దవలీలైః శరీమం
 ణావమ, ఉపరిలగ్నమయూఖమంబరీభరివ, రంజితనరసిజ్ఞభితజల
 భిజలోత్పసితచాడబళిఖాభిరవ విరహిజనహృదయతాగ్రణా విర్నిర్ణ
 పరిశ్లిష్ట మదనవిస్మయదహనమేతిభరివ సంధ్యారాగరుచిభి రాపా
 టలేషుపయోదపటలేషు దువిఘాతతదవ్యవేగానహిష్కృతయేవ
 తారతరవిరావముఖరముఖం, ఆభిష్కృతపయస్వరూపిధూని నంచ శి
 శిరకుసుమరసపరాగపినీత నిజహితకులాయమహీరుహగేషు వి
 హగేషు, తదాలోకనభయాదివ శ్రియాఘటిత దళకవాపిషుకమీ
 లవాటేషు, తత్కృతదుగంతసంతాపాదివృన్దసంజాత వినోభిషేషు
 కుముదముక్తాస్ఫిటేషు, వధిగముత్తరంగ దత్తుంగ తదంగరకణి
 కాస్త్వివ దణితావతారాసు తారాసు, గగనతలగాఢలగ్నైర్గతి
 బహుళతయాపునరవగళంతీభి తదుజ్వలకజ్జలధూళీభరివ తవశివ
 టలిభి (కిమిరపాళిభి) రాకాంతేషుదిగంతేషు, విస్ఫురతదీయవి
 స్ఫులింగేష్వివవిద్యోతిత వనాంగణేషు జ్యోతిరింగణేషు, కించిదఫల
 జనచక్షుషివిస్ఫురిత సకలతారకారోచిషి ప్రచీయమానకౌశికదృ
 గాయుషిదురదృశ్యానలాచిషి, దూయమానచక్రవాక హృద

యోపుషి చంచరీకపరిషీయమాన కుపలయమకరందానివ్రుషి, ఉర్వో
లచకోరకాత్మసి ఉన్మిషదేశేషాపధియోతిసి ఉదగ్రదీపికాత్విషి ఉ
ద్బోధితకునుమధనుషి, శిశిరమరుదనుమీయమానసరసి, నిష్కసం
ధ్యాగాగలేజసి, అపరిదృష్టచంద్రమసి అపవిష్టచంద్రికామహిసి,
తస్మిన్ననేహసి ప్రబలతమఃపటలపటోక్తతాపకుంతనతయా శశచి
దస్యలక్ష్మమాణో నిభృతపదక్రమం క్రమాత్ప్రభాకరగృహప్రాం
గణల ప్రవిశ్యో తస్మిన్నేవ పూర్వాకృతసంకలే స్నానికేతేవ్యవస
మ్ || ఇతి || తహిం సంప్రదాయస్థోసి ||

ప || స్నానాలయేవాతతనిషుగ్లేవాగోష్ఠే వివాళుష్పకుటీరకేవా |

పరాంగనాభోగపరేణయూరావస్తవ్యమాలోకవిలాకమాన్యే ||

తతస్తతః || కింబ్రవీషి || తతస్తస్యా దేవరస్తదేవగృహంగృహీత

భూమవళా రంగారాధీనా ప్రవిశ్యముపవిశ్యచుష్ణిగమీపభువి త
త్రత్యేదైవశేనచిన్లుమ్మృషశిష్టేనకామేన గాధావనిమిలమూర్ధా
కించుల్మునముల్లలయన్, ఉచిపరీబద్ధభిస్తసరాగముత్సారయన్,
వదనచుత్రాయావదేవ దరిద్ర్యశ్యహనాంగారరుచిభిరగరతమిరని
కరం మదీయైర్ద్యతైవసాకచుపసారయతిస్త || ఇతి || హంతఅత్యా
హితవత్ప్రాసాదమ్ || తతస్తతః || కింబ్రవీషి || తావదేవమదుపకం
తగలే సలిలకలశేన్మైవనిపాతలే తదంబుపరివాహవిగాహనసమ
యవిపసమాతాచిరముఖితేనకదుష్టేన భక్తనాయుగపదేవ నాసా
నయనపదనవిరపాతినా కనువికారమాపాదితః || తతాగ్రలవీవ
కలశపతనచిత్తపలాయమానగృహవిదాలకం కలశపతనకారణం
స్యమానోమన్యరాశశ్చ విప్లుష్టావశిష్టేనకామేనక్షిపక్పత్నృపులే
నాసికామధరంశ్చక్రూణిచ పటాంచలేన పరిమాజయన్వహు
తాశనతయానిరాశోనిగతః || ఇతి || సహర్షమ్ || దిష్ట్యాపునరుజ్జీవి
తోసి || తతస్తతః || కింబ్రవీషి || గత్వాచపంచమాణిపదాసంసరేవ
నివృత్యవామకరేణకవాటమాకృత్యబహిరాయనకీలేనబధ్నానిరగాత్

ఇతి॥ సవిషాదమకష్ట కష్టమ్ ॥ తతఃకింబ్రవీషి॥ అథకథంచనకంచోక్త్యు
మయమవస్థితోమందంసుందం కవాటపుటీరీవిఘటయితు మనేకధా
ఆత్మానయా యభ్యసీరంధ్రకృతబంధనతయా బహుభిరవ్యపాదైరశః
కృయిషుటనమవధారయన్నచింతయమ్ ॥ తదాఖలు ఇదంకనాటబంధ
నమకించితగ్రంభవేత్ ॥ యదినసాప్రసీదసిషత్ప్రేయసీఽద్వినీ ॥ య
దీచ కేనచిదంతరాయేణోపహస్యమానయాతయా సదనాన్నికం
తుమేవనపార్వతే ॥ తదాపునరత్రగాథకవాటబంధేసునేష్టకచితభి
త్తా అభేవ్యోపరిచ్చదెసద్వళద్దనిదారుపంజరే బద్ధిపూర్వకమాత్మ
నైవనిపాతితస్యమమప్రభాతే గృహః శివరపతనమవశ్యమసంశయ
మేవభవిష్యతి॥ కోత్రప్రతీకారిః, కోవానిగమోపాయః, కావా
చయుక్తిః, కింవాశరణం, కస్త్యైకథయామి, కథంవాజనోపహా
సంపరిహారామి, కథంవాగౌరవంపరిపాలయామి, కథంవాఒం
ధుగృహేమసంచరామి, కథంపనెతవ్యోచనవాదః, కథమవలో
కసియాగురవశః సర్వభానోరంవాజారంవావ్యపదిశంతిజనాః ॥ కి
మనుభూయమహత్ఫలమేతావతః శరిభవస్యభాజనతాంసీతోస్త్రియ
దనుసంధాయనవకమపివిస్మరిష్యామి॥ కించ॥

ప॥ నాలింగితంఘనపయోధరతుంగమంగం

నాస్వాదితంమధురమప్యధరప్రవాళమ్॥

నాఘ్రాతమాననసరోరుహమప్యముష్యా

హంతాఘనైవకథమాపతితోంతరాయః॥

ఇత్యాదికమిలితలోచన ఏవాకలయన్ కమపి పద
శబ్దమశ్రావమ్ ॥ శ్రుత్వాచోస్తీలితనయనోద్వారసంధివివర ప్రవి
ష్టైరాయామిభిరిందుకాంతమయకుంతానుకారిభిః అధావమభి
తగేహంధకారైరచరిస్సుటాకారవిశేషమగ్రజాత ముపదశ్చయ
ద్భిరనతిబహుభిరిందుపాదైరనుమిత చంద్రోదయసమయపరిమాణః
సాశయో సాశంకంచ కవాటవివరదత్తచక్షుః, అతిప్రాథవందా

తపతయా నిశ్చేషవరిస్ఫుటాకృతిం, దరపుల్లహల్లికాదావవళితకేశ
 కలాపం శశికిరణపాళీపరి వేష్టితమివ తిమిరపటలం శిరసాధారయం
 తీం సదనవసవిహారచకోరితకోరకబళితచంద్రికాకచ్చప్రదేశాత్ అ
 చ్చకపోలకాంతిపూరైరపూరయంతీం, శ్రుతిపథపరిఘనజలఘాల
 విపులలోచనవసతీసీమావిభాగహేతునానైతుసేవ నానావంశేనా
 లంకృతాం, గృహాదీర్హికావికాసికుపలయావలేప మపసారయితు
 మివ తతత్తతోభిక్షు కటాక్షావిషీసంతీం, జాంబూనదాంబరహరివి
 హితావళితపతయా సుహృదరీ మోహమితృతయెవసౌదామినీలత
 యాకృతాన్లేషాం, విమలనఖమణిప్రతిబింబదంబర కృతపాదపతనం
 వదనకమలపరాజితచంద్రమనం సదక్రమాపదేశేన పదేపదేక్షిధూ
 యావధీరయంతీం, గురుకుచకుసుమమలజరీ మంజుళతనలతాపరిచు
 శతరళపటీరసవమానం లంగగంతాచా సర్వస్తూటాంజలోల్లలనక
 పటేనపాణికమలేన పరిహరంతీం, ప్రాప్యమివఘనపయోధరాం,
 శరదమివప్రసన్నసరసాశయాం, చంద్రదేభామివచారుసుధాధరాం
 సముద్రసంపదమివ సమకరస్ఫురితకలశశౌభిరియం, తారామివ
 సుగ్రీవాధిరోపితహారాం, సుయోధనసేనామివ కన్ఠావసక్తగాంగే
 యాభరణాం, సుమేరుగగామివ సువర్ణమేఖలాం, సురవసిమివసు
 రతమీచిరోపగూఢస్వాంతాం, సమగ్రకలావయవావపిదశితానం
 గవిభ్రమాం, సేనావపి ఆలం, సుజాతసాత్వికోదయావపినం
 ద్రతమోవిగాహనకుతుంహలాం, గుణానురాగిణీం ప్రియదోషాగమో
 త్సుకాం, పరలోకభితామపి అంగీకృత్యైవైరభావాం, తామేనకాం
 తామపశ్యమ్ || ఇతి || సఖేభిరకరణసంతాపితోపిశిరకరకలావలోకన
 కుతుకకేకుముదాకరః || తతస్తతః || కింబ్రవిష || తతస్తదవలోకనసుధా
 రసాప్యాయిత సకలావయవతయాకమప్రసాద భరమంతరమాం
 తరమాంసద్యసద్య ఏవతయావిఘటితే కవాటబంధేప్రాగేవదరవిప్రు
 తకవాటప్రట్యహితకరః పురస్తానన్తస్పసాన్య పూర్వకాయం కా

యజ్ఞసామాజ్యకమలామివ పద్మినీంకరే గృహీత్వా తదేవమజ్జనని
వేశంప్రాప్తవేశము॥ ద్రవిశ్య॥

ప॥ ధమ్మిల్లంసుమమర్చితమంచకిమిదంగృహస్థిచైలాంచలం
హారస్తృప్త్యతిష్ఠతిష్ఠగురవోసహారణోచ్చంకినః॥
మందంజల్పగృహేపతిస్సన్వతిమేధూతేకాతిసల్లాపిని॥
మామాలింగ్యకవత్యముక్తవసనాసాసత్వరంక్రేయసీ॥
ఇతి ॥ సఖేమాన్వోఽసి॥

ప॥ వేశ్యాకీంతవకంచుళింశ్లధయితుంవేణీగ్రహంమాంకృథా॥
రాజ్యంనేడమరాజకంతవబలాతాంరేధికారఃకుచి॥
నీవీంమాస్త్వతేస్త్వశామిజరణావిత్తాలపంతీహతా॥
ద్యేచాలంపరింశ్యతేపరపథూనిస్థియంపిధన్యాయువా॥
తతస్తతః ॥ కింబ్రవిషి॥

ప॥ పాదాగ్రేణకథంచనస్థితవతీబాహూనిధాయాంసయో॥
రుష్మమ్యోరసిశుగురుస్తనభరేణోల్లేఖనంకుర్వతి॥
బాలాచుంపనలంపటేపచవలంస్పృష్ట్యాకలిలంధ్రుం॥
* కణేనసారిరిస్మకామపికలన్యూహరరూపాంసుధామ్॥

యథాకిలాద్యాహంశిరోవేదనాదూయమానేన ఆర్చ్యత్రతేణ
శ్వశ్రూసమీపనవశయితుమాఽప్యస్మి ॥ శ్వశ్రూశ్చప్రాశేషభూంశ
యనగృహంప్రతివ్రథాన్యూద్రాంప్రవిశ్యతతః లే॥ తదేహితావదా
వామశంకంపురోద్యానేవిహరావః ॥ ఇతి ॥ సాధుమంత్రితంతయా॥
మూశ్వశ్రూసమీపశాయినీంచన్యత్రేతి, పతిసవిధశాయినీంసు
న్యత్రేశ్వశ్రూశతదుభయతోపిభయంనశంకనీయమితి॥ తతః॥ కింబ్రవి
షి॥ తతఃవిశతనారికేశతరుశాసాదశవలయకాయమాచాంతరితచం
ద్రికాధోరణ్యాసరణ్యాతయతరుణ్యాతావదిదమేవోద్యానమానీ
తోస్మి॥ అనీయచసా॥

* అసీరిచక్షమయకామపిశ్రవణయోరాలాపరూపాంసుధామ్॥

ప॥ నల్ల పక్షికరత్నాడనసోపహాసం

తాంబూలచుంబనకుచగ్రహణైవిహారైః॥

ఉద్భృధితాఽగజతయాస్వయమేవతావ॥

త్వాప్రతతప్రథమోరతయేనతప్రహాః॥ కించ॥

ప॥ కంఠాశ్లేషణమున్నత స్తనభరత్రోణీతటగ్రాహిణం

సంసక్తిరుయుగంగృహీతజఘనప్రాకారమస్యంతతః॥

ప్రాగేవశ్శబదంధమిందువదనాగాధావమర్తానహం

విజ్ఞాయాత్యజదాశుకాంచనపటంబ్రీడాకులాపిషణమ్॥

ఇతి॥ మయూరకసహసంకింబవీషి॥ కాంచనపటమిత్యభిధాయ

మాముజ్జీవితవానసి ॥ యతిరీలాత్మానమేవతాదృశమత్యజతికథ

యసీతిభీలోస్తి॥ ఇతి॥ సస్మితమ్॥ భవతుతతస్తతః॥ కింబ్రవీషి॥ వయః

స్యతతఃపరమ్॥

ప॥ ప్రాగల్భ్యంపురుషాయితేమమపురఃపశ్యేతిసన్నద్ధయా

తన్వాన్యతావదురోజయాఽనుచిరంవిక్రమ్పరవ్యంతయా॥

త్రాంత్యావత్తసిమే నిపత్యచ పునస్సాపత్రపంసస్మితం

సాకూతంచనమీక్షితంయృగదృశాయత్తతరథంకథ్యతే॥

• ఏవమనేకవిధవిహారైరాయామవతీకపియామవతీం విరామవ

తీమాకలయ్యయావదేవపునరహమేకవారమాలింగితుమద్యతోస్తి॥

తావదేవ॥

ప॥ కరాభ్యామౌష్యకృత్పణిగవలయాభ్యాంసరభసం

సమాశజ్యసైన్యరంకుచకలశయోరుత్పూలకయోః॥

గళతాంబీదామన్యలఘూసమాంశ్యజఘనే

తయాబద్ధోగాశంతదనుసుకృతీ॥

ఇన్ద్రగోక్తేవయస్య సత్యమేవ సుకృతీభవాత్॥ యతః॥

ప॥ పరిరంభకేళి పరిహాస భాషణై

ర్భృశమాదృశోపిపశమేతివైవయః॥

సవధూజనోపియత తేయవిస్వయం

గ్రహణాయతత్పరుషపుణ్యగౌరవమ్॥

సనిశ్వాసంకింబ్రవీషి ॥ క్వమమతాబ్యశంసుఖమితి॥ కస్తర్హి॥ కిం
బ్రవీషి॥ సుకృతీకాంచనపటభరి॥ తతస్తతః॥ కింబ్రవీషి॥ తతశ్చ॥

ప॥ ప్రభాతప్రాయేయం రజని రజనిప్రాగ్గురుజన
ప్రబోధాద్గంతవ్యం విస్మజవిస్మజేతిద్రుతగతిః॥
పటాంతాల్లగ్నమాంపరిధుతవతి పద్మనయనా
ప్రయాతాపశ్యంతీ వివలితముఖేందుఃప్రతిపదమ్॥

తదాప్రభృతి॥

ప॥ అత్రాకారితమత్రచుంచిత మిహశ్లిష్టంచహృష్టంపున
స్తన్యంగ్యాత్రవిస్మష్టమత్రశయితం బాత్రైవసంభాషితమ్॥
ఇత్థంకుంజగృహేమ తాంతసుమన స్తల్పేషువాపీతపే
క్షిదానైకతళపుచప్రతిపదం భ్రామ్యమితామ్యమిచ॥

ఇతిపరిత్యా॥ మయూరకకింబ్రవీషి ॥ నక్తందివమహితయాతవకి
మంకమారూఢయాభవితవ్యమ్ ॥ ప్రయాతాచేతింనక్తమాగమి
వ్యతి ॥ కిమేతావతా ॥ ఇతి ॥ ఏవమేతత్॥

ప॥ అతసుతాప మపాస్యనిశి ప్రభా
కరకళత్ర మసౌ ముకుళస్తనీమ్॥
కమలినీ మచిరాతలహంసకో
రమయతీతి వయస్య కి మద్భుతమ్॥

కింబ్రవీషి ॥ యదితావదనేహసం ప్రనూనమాగఁణోమాగఁ
ణాసుపసంహరతి ॥ తతశ్చుభోదకోభవివ్యతివానవేతి॥ మయూర
కకింబ్రవీషి ॥ ప్రమదవనపాలికాంమరాళి కామాహూయకలహంస
కస్యేశిశిరోపచారంకారయేతి ॥ స్మరణమభినీయ॥ స్వగతమ్॥ ప్రియా
ప్రస్థానవృత్తాంతాధిగమాయ ప్రేషితావనపాలికా మరాళికా॥
ప్రకాశమ్॥ క్వదానీంమరాళికా ॥ కలహంసక కింబ్రవీషి॥ వయస్య
మరాళికానామగ్రహణేనస్మృత్వాకథయామి ॥ సాఖిత్వితఃపూర్వ

స్థిస్థైర్యముహూర్తవయస్యమేవ సుచిరమితస్తతోన్విష్యాన్విష్యా
నవలోక్యకావీ మత్సకేశమాగత్య అయేకలహంసకతపస్రియస
భోముకుండస్సుచిరమన్విష్టాపినదృష్టః ॥ తదాగతేతస్మిన్నిదంతస్యక
రేసమపఞ్చేమితిస్వకరకుసు మపుటికాంతరాదుద్భృత్య కుత్రికా
యుగళంమదుపకంఠే నిశ్చేష్యమయాభునరయిత్యమేవ తదాగమన
పర్యంతంస్థిత్యాగచ్ఛేతి ముహూర్ముహూరుదీరితాపి నను తావద
హం రాజవల్లభేనమందారేణపురాద్భహిరద్యనక్తం కాళికాయా
బల్కుత్యవంకారయతాకుసుమానయనాయాదిష్టాస్మి । తత్త్వణమపి
విలంబితుంబభివ్యీతుక్వాగతపతి ॥ ఇతిసహర్షమ్ ॥ స్వగతమ్ ॥

ప॥ విజహతివక్త్రమాణం విధిరధునాతావదీషదివ ।

శుభసూచకాశ్శ్యమూని శ్రూయం లేక తిచిదక్షరాణియతః॥

కించ॥ ప॥ అద్యోత్సవది నేనూనం కన్యకాపత్యవత్సలః।

ప్రస్థాపయతిమందారోభర్తుగేహంనమంజరీమ్॥

తతస్తతై ౧వకాళికాయతనోద్భానే ప్రియతమాపూరయిష్యతి
మనోరథమితతకాయామి ॥ ప్రకాశమ్ ॥ సభేవీకాంతావదుపనయ ప
త్రికామ్ ॥ కింబ్రవీషి ॥ ఇదంగృహ్యతామితి ॥ కథమిదంప్రియాకబరీభ
రపరిమితంశతకీదశమేవ ॥ తదేవనిధికశ్య ॥

ప॥ ప్రియావియోగవిధురం మహేవాక్యతినస్తవ॥

పరిష్కారమధూదంగంకైతకచ్చదతతగ్రహమ్ || అథపా ||

ప॥ అసీయ సస్మితముభేధి రలంసభేధి

నంద్యోపిముగ్ధభవ వేణికయానతాంగ్యాః

హేతవత్తకచ్చదతయైవనభైరిణంత్యి

భుక్త స్వమేవసుక్యతీపునరేవ.నాహమ్॥

సభకి బ్రవీషి॥ వాచయేతి॥ ప్రాకృతమాశ్రిత్య వాచయేతి॥ స०

ధిమహాభాఅంస॥ ఎసాగంఛమి మదభాఇణీ పఇభావణి నపదం॥ ఛా
యా॥ స్వస్తిమహాభాగస్య॥ వీమాగచ్ఛామిమందభాగిణీపతిభవనం
సాంప్రతమ్॥ సాస్రమ్॥ వయస్సతతఃపరంనకోమివాచయితుమ్॥

ప॥ కంపపాణైశ్చనమతి బలాల్లోతకీబహుమేత
 చ్చక్షుబాహుస్సగయతతో నైవబధ్నానిలక్ష్యమ్॥
 చేతో ఘోహస్రసర్పకలుషం బుద్ధ్యలేనాపీకించి
 జ్ఞాతంశూన్యం శివశివజగత్స్థైర్యేతప్రియామే॥
 తతస్తస్మేవవాచయ॥ కింవాచయసి॥

ప॥ ఓహరణంతిపత్యమితిహంసంజాడ్యోతుమాహూహి॥
 సోహరణవాచయంగి అంతాణి హరణ తుణ్యహంశంగి॥

అ ణి అ

ప॥ సీసమికమపాతే నడవారణాహ వింశవేమి తుమ్॥
 కదులమణిశేహం మూణిలకాలం విణిందటహూహి॥
 ఛాయా॥ అపహరతితిపతిర్తాంప్రియమాసర్యాకల స్తవంభవ॥
 సహరతిలావతంగమాత్మానం త్వయికభగలగ్నమ్॥

ఆస్యచ్చ॥

శీషేకృత్వాపాణీవతనారం నాథవిజ్ఞానయామితావమ్॥ కృత్వా
 మయిస్నేహంమానిజకాయే నిదానోభవ॥ ఇతిసోచ్ఛ్వాసమ్॥

ప॥ అతిసాహసమారూఢ మయతైవప్రియేత్వయా॥

అసావిదమపిత్రుత్వాహంత ప్రాణిమికకశః॥

వయస్యాకింబ్రూథతి॥ సభేనర్వధానాస్మిడినేతస్యాప్రిప్రస్థానం
 భవతిపరంతుశ్వశురకుల మాకులయితుంతత్పరిహతకేన కేవలంవిచే
 వ్యమానేనభవితవ్యమ్॥ తథాహి॥

ప॥ మృష్యాన్మృష్యారుచిస్సువససే దపాదివానాదరః
 సాంతోక్తాకుటిలోక్తయప్రియసుహృద్భావేపిసానూయశా॥
 ప్రాప్తేఘాతసవహసకేమచపున స్పద్యప్రియాణోద్యమః
 తజ్ఞామాత్మపదాంకితోన కరుతేకిన్నామదుశ్చేష్టితమ్॥

ఇతి || క్రకృతిరేదేయంచూర్ణాణామ్ || యత్ప్రస్తుతేషుప్రతి
పాచరణమ్ || కింబ్రవీషి || ఇహాపపిపత్రికాంశ్రుణోతువయస్య
ఇతి || సాశంకమ్ || సభేదభేమిగోశ్రుమ్ || పునస్సంభరమ్ || కిమి
తోవ్యతిదారాణంభవిష్యం || వాచయవాచయ || కింవాచయసి || స్వ
ప్తిసమస్తవిలాసి (సీ) జనసుక్తకమణిస్తోమనీరాజితచరణ సఖిమండ
లాయ | విటమండలాఖండలాయ, యువజనహృదయానందకందా
య, ముకుందాయ, అయిసాదరమిదమాకలసియం వయస్యేనవ
చనం బాలమిత్రస్యవీతిహూత్రస్య||

౭ || ముక్తాశ్రయతమేతికృథాపిషాదం

ప్రాగేవసాపునరుత్పైతగృహకప్రవోహత్ ||

మాభారతీమమమృషేతిచబాతుశంకా

జ్యోతిషే దాంవ్యభిచరంతిరోహితాథాః ||

తతః-ంచినేవకాలంసోధవ్యోవిరహసంతాపః || ఇతిపిహస్య||సా
యమాగంతుమేవ కిలమహూస్సవమప్యహద్భుత్య పత్మాతామా
దాయప్రాతగతమ్ || కింబ్రవీషి || వయస్యమామైవమ్ || నఖిలదైవ
జ్ఞామృషావాదినోభవంతి || తదాప్రదోషంప్రతిపాలసియమేదేతి || కి
మేతదితివక్తవ్యమ్ || ప్రతిపాల్యతపీవయాపత్ప్రాణధారణమ్ || కింబ్రూ
థః కింహుకరణీయమకారణవైరిణో దైవేనత్రివృష్టిలలితారుణ
మస్మానుదధితమ్ || అత్రభవితవ్యతైవభగవతీప్రభవతి || భవతుకశ్చ
సకధాప్రసంగఃప్రస్తుయతాందివసగేషమనివాహయితుమ్ || ఇతరే
తరమాలోక్య || కింబ్రూథః || కిమప్రస్తుతేసలన్యధాప్రస్తాచేనయదేవ
తావదాకణ్డయితుం అవయోరతి కుతూహలాదద్భుతజలధిసమ
గ్నమంతఃకరణమ్ || తదేవమంజరీసమాగమసంవిధానమానుశూ
చేణకథయతువయస్యఇతి || కించిన్ముఖమవనమయ్య | కిమనేనకథితే
సవాఅకథితేనవావిఫలవనోరథేన || తథాపిప్రియసహచరయోర
మయోగో నప్రత్యాఖ్యానమహాతీతి కథయామితావదాకణ్డయ
తామ్ || వయస్యోకింబ్రూథః || ఇమావవహితౌస్యఇతి ||

అస్తికిలసమస్తసురమస్తకమణిస్తబకపాళీ దీపాళీనీరాజితచరణసఖస్య, చరణానతచతుర్ముఖస్యభగవతః భాగవతహృదయమందిరాభరణస్యశ్రీమదీందీరారమణస్య, నిరంతరతరంగదళంగురోత్సవనటనరంగం, నిఖిలనగరోత్తమారంగం, నిశాకరభుజురీణీపరిషక్యతోత్సంగం, కవేరకస్యకాక్యతపరిష్వంగం, కనకగోవురోత్తుంగం, వందనమాలికావలదనేకభృంగం, వందారుజనపాపభంగం, ప్రజయంతికాచుంబితగగనగంగం. గగనగంగాజలధౌతసౌధశృంగం, శృంగాటకనటతీర్థదాకురంగం, కురంకలోచనాపాంగతరంగితానంగం, అనంగమదచటులవారకాంతావశీకృతభుజంగం, జంగమగాంగేయగిరిగురుశతాంగం, శతాంగకరచరణపరిచరణపరిణతమాతంగం, మాతంగమదజలసిక్తరథ్యాచలజ్జవనతురంగం, తురంగఖురగభితమణికుట్టిమసముత్థితపరాగపరంపరాపీఠపతంగం, పతంగమణిమంటపమండనాయమానశుకశారికాక్రియమాణహరికథాప్రసంగం, సంగతసకలనిగమహృదయాంతరంగం శ్రీరంగమ్ || కింబూధికి || అస్త్యసక్యదవలోకిత మధ్యాసితంచ ||

ప|| సహ్యాక్షోధరశ్రీప్రరూఢశిఖరప్రాలంబమానోల్లసత్
కావేరీపరివాహరశ్శియుగళిపర్యంతపర్యంకికా |
మన్యేరంగపురీతియత్రభగవాన్స్వాతూలతూలాంచితే
తల్పేకవృత్తకాతుకకికమలయాడోలాసుఖంధౌకతే || కించ ||
ప|| వియన్మహానీలతలే విశాలేప్రసక్తమస్యాఃప్రతిబింబమేవ |
ప్రాణప్రతిష్ఠావిధివావిధాతా శక్రస్యచక్రేకిలరాజధానీమ్ ||

అపిచ ||

ప|| తటిత్సుతస్త్విమిషతఃశ్రితాసు చిరంజలావాసజిహాసయేవ |
అమూరివాన్యేష్టమిమాంప్రవిష్టామన్యేషునామత్రజచ్చలేన |
అన్యచ్చ |

ప|| మల్లికాకుసుమవాంఛయాకరేపిత్తమహితవతాంవిలాసినామ్ |
భాజనానిపరిపూర్యసుస్మితై ర్వందయంతి వనితాయదాపథే ||

తతస్తతః ॥ తద్భక్తిం కదాచన కమలాహృదయకమలభృం
గరాజస్య రంగరాజస్య, ఔత్తోత్సవావలోక నప్రసంగాద్వసంత
సంతానకప్రభుభైః ప్రియసఖై స్సహశ్రీరంగనగరరంగతః ॥ తత్రై
స్తైరుత్సవై రమందకందశిత మానందమనుభవన్ కతిచనదినాన్యవై
షమ్ ॥ ఏకదాతే కలకలాయమాన కలకంఠకుల కంఠగజితప
ధికజన నంతునబాష్పధారాపూరపూరితసరణీషు, మధుమదచప
లమధుకరతరళవకుళగళిత మకరందధోఽణీషు, చందనమరుదాం
దోళితలతాకుసుమ పరాగపుష్పకబళితాసు (శబళితాసు) కుసుమా
పచయకుతుక సమాగతపౌరాంగనాచరణ సంక్రమణరణస్మణిమం
జుమంజీర మంజుళరవాక్పవ్వకలహంసధవళితాసు, క్రీడామరంగకి
శోరకబళితమృదుల దూవాంకురాసు, వనదేవతాకరకలితబలి
కుసుమకోరకితశశికాంతమణివేషికాసు, కవేరజాతటవనవీధికాసు,
కదాప్యదృష్టపూర్వతయా నిసగరమణీయతయాచ తస్యోద్దేశ
స్యచిత్రీకృతహృదయః తత్రతత్రసంచరన్, చుచతాపుంజమిషజ
లదావణికాం, పంచబాణకరకలితమివ కాంచనలతావనపరిపం
చన్, కృతధూతలావతారమివ తారానికురుంబం, తరుణీకదంబ
మాలాకయమ్ ॥ కింబ్రూథః ॥ తతస్తతః ॥ తతశ్చ ॥

ప॥ వదనపరిమళాశా వల్లదించిందిరాళీ॥

వలయశిఖిశిఖండచ్చత్రజాలాన్యధోధః॥

యువతిజనకదంబే ముజరీతత్రదృష్టా॥

నవకిసలయశేఖా ముదరీతేమంచరీవ॥

తయాచ॥

ప॥ కాళిందీప్రళినేషుమేనిహితశ్చైవోదకూలేచిరం

చిత్రంగోపవధూమయం చిరచితంచేతోధువాయత్పరా॥

తన్వంగ్యమమదృక్పథేనధిసాదంతఃప్రవిశ్యక్షణా

త్సంసక్తనిజకాంతకుంభమరపైఃకోపాదివత్కళితమ్

మయూరకకింబ్రవీషి || అపినామతాద్యకీరూపసంపత్తిః || ఇతి
కలహంసకకింబ్రవీషి || కథమన్యధాహృదయమవగాహతాంవయస్య
స్య || ఇతి || అథకిమ్ ||

ప॥ అమృతమయవయోనిధింవిరించౌ |
హరిః కిశోరదృశోముఖాపదేశాత్ ||
కలయతి గళితోయవీకచిందు |
జగత్తబధూపసవీపనూనమిందుః || అపిచ ||

ప॥ కుంతాఃకుటిలదృగంతాదంతానవకుండముకుళసామంతాః
నిశ్వస్య | చింతామమతుమరంతా || తథాపి ||
సంగ్రహేణకథయామి | వాంతాతటిచేవవారిదాతాంతా ||

కింబ్రూభిఃతతస్తతః || తతస్తుతాసుయథాభిలషితంతతత్రతత్రల
తాకుంజేషుకుసుమావచయంకుర్వతీషు స్వయమేక్షేవసామంజరీమదన
కుంజరీవతతతతతతతతత క్వచన మాకందలతామంజరీద్వారవేదికామ
ధివసలిమయికించిదివలిత వివృతవదనామదనా వేశతరంగితాన్య
పాంగానివ్యాపారయతిస్య || తథాపి ||

ప॥ స్వచ్ఛందమే (వ) త్యమయినప్రస్ఫుతానికామం
స్వావాసవనిభృతంనపునస్థితాని ||
లక్ష్మ్యంతరేపిచనలబ్ధపదానితస్యః
పారిప్లవానిపధికేవలమీక్షితాని || కింజ ||

ప॥ అన్యాసుతాసుకుసుమాన్యపచిన్వతీషు ||
కుంజేషు మంబా మదకుంజరగామినీషు ||
సామంజరీ మమతు సామివిశోకనేన
చేతోమధ్యంజలజమాహరచేకమేవ || కింబహునా ||

ప॥ పాదాభ్యాముపచుత్త (స్య) మూరుయుగళిలంప్రేణిష్ఠితం |
మధ్యేనాకృతమూతేనామృగదృశోనాభాబలాన్మజ్జితమ్ ||
వ్యాకృప్యక్రివశీషు రోమలతయావక్షోజ్యైలాగ్రయోః |
క్షిప్తంవీక్షితసాయై మృషమనోవిధంచబద్ధంకచైః ||

కింబ్రవీషి॥

ప॥ అనీలంకచభారబరీధీనగృహం దాన్యామృతాంభోసేధౌ
 స్నాత్రంబంతపటిపటేనపహితం నేత్రోత్పలాలంకృతమ్॥
 చేతోమేదిని వేశ్య చిత్తజనుమా వత్సోజసింహాసనే॥
 సామ్రాజ్యేపునరభ్యషేచి హసితద్యోతాస్సౌమ్యతైస్సుభ్రువః॥
 కింబ్రూథః ॥ స్థానేఖలుమనోజన్మవోజనకసమా రాధనానురా
 ధం॥ ఇతి॥ వసుస్యామామైవమ్॥ అనియతమనంగహతకస్యసౌహృదకా
 మ్॥ యతస్తేనైవపునః॥

ప॥ అపచితకుసుమాభిస్తాభిరాశీభిరేషా॥

కథమపిపురమారోద్రప్థితాయావదేవ॥

శివశివమమతావచ్చిత్తజేనామచిత్తం॥

ప్రమథితమిదదీణాంమూణికారం ఘూణికారంచ॥

వసుస్యాకింబ్రూథః ॥ (అవ్యవస్థితచిత్తస్య ప్రసాదోపిభయతే
 కర) ఇతి ॥ సత్యమేవసంధ్యంతమ్ ॥ ఇతి ॥ తతశ్చాంతరాంతరా
 సవ్యాజవివళితమాఖీం సుముఖీమారాదివ అనుసరన్ తదాగార
 వ్యంబంధంసంగతోస్తి॥

ప॥ తదింద్రజాలముద్యేలం సమదశణాయనంగజః॥

పృవిష్టానాపగోహంభాం యస్తే పాశేశయన్మనః॥

అభిశావదళిలసకలావయవసంధిబంధం, ఆజ్ఞాతతైతవకథాబం
 ధం, నింఘామివబదాశయం, జలరమివపయోవాహం, జనదకాలమి
 వఘనసుషీమలినాంబరం, ప్రళయానలమివ ప్రదగ్ధకామృవళిం, హ
 రమివమూతాశనారూణలోచనం, నారాయణమివభక్తానుకూలవ్యా
 ప్తారం, శేషమివోగ్రదవీకరం, గరుడమివాధికతమహానసం, కృ
 జ్జమివక్షాతకంసమాలిన్యం, రామమివసూరీచమథనం, భీమసే
 నమివదళితకీచకశతం, శక్రమివపాకశాసనం, మత్తమాతంగమివ
 కరపిష్టనాగరం, వైకూంఠరమివవిదితస్వరవ్యంజనక్రియం, వైశే
 షికమివద్రవ్యగుణక్రియా విశేషతత్సమవాయాధిజ్ఞం, పీహంసక

మివ అథాభావనాస్వరూపజ్ఞం, సుకవిమివవిజ్ఞాతశిఖరిణీభేదం, పం
డితమివ పరిచిత సకలరసపరిపాకం కణిపి కజ్జలమేచకంపాచక
మపశ్యమ్॥ సదవసంతకముభేనపృష్టఃస్వభావన(త)రళతయాతస్యా
స్సకలమపి నామకులశీలాదికమథయత్ ॥ యథాకిల ॥ యేయచస్త
త్సామివోమలమస్యస్మషామాధవస్య కళత్రం మంజరీనామమం
దారస్యనందినీ । ఇయమద్యశోవాపంధుకులదిదృక్షయానవీననగరం
గమిష్యతి॥ యత్రపితృమణందారస్యమందిరమితి ॥ వయస్యాకింబ్రూ
థః॥ అహూపరమాథవాదితాపాచకస్య॥ తతస్తతఇతి॥ తతః కతప
యదినాంతరవీవసానవీననగరమిదమాగతా॥ పశ్చాదహమపి అతద
మయీవతస్యామపి అపక్షపాతం దక్షిణతదపేకకందపేక తత్రభ
వత్యాజటావత్యా విదితతదభిప్రాయయా షరమకారుణికయాస్వ
యమేవ తీథయాత్రాప్రసంగేన కాళిందీపర బృందావనేవి
జ్ఞాత పూర్వకంమామపగమ్య కృతప్రణామ మాశీర్భరభినంద్యవ
త్సముకుందకథం కందకసుందరికలయా కందశతితవతనావిందా
వివతానవంకిమేతదధ్వశ్రమాద్భవే దా హూస్విదిష్ట బంధువిమో
గా తిలంవామదనదుశ్చేష్టితా దిత్యగక్సదనుబధ్యానుయక్తోహం
మనస్యేవ కింమామియనుపహసితుం, కిమవధీరియతుం, కింవానిగ్న
హీతుం, కింవానుగృహీతుం, సృచ్ఛతి కిమన్యైసంవరణీయంవివరణీ
యంవేతి ఊంవిచింత్యపునఃవకుతో మహానుభావానామనుగ్ర
హాదన్యత్రాభి నివేశోభవేదితికృతా ధ్యపసాయన్సానుపూర్వకంభగ
వన్త్రైమదనవేదనాంస్యవేదయమ్॥ వయస్యాకింబ్రూథః॥ సభేనస్వ
గధ్యవసితమ్ ॥ తతస్తతఇతి ॥ సాచతచాకణ్యకవత్సవీవంమయివత్స
యాపిబాల్యాత్ప్రభృతి మందారలాలితయా (మదంకపాలితయా)
మంజర్యాపృథిధాయస సాక్షిణం త్వత్సకాశంప్రతిప్రహితాస్మి॥
శృణుతస్యాస్సమవస్థానమ్॥

ప॥ సూతేబాలరసాలపల్లవతతిశ్శ్వాసాహతామర్తరం

పాణిస్పృశనశోషితాస్సుమనసోభిశ్యంతివృత్తైస్సమమ్॥

ప్రక్షా ఘృతిద్యుక్తవాంతసలితైర్వాహంతదూర్వాంకురా |

దావస్పృష్టమిహాద్యనిఘోటవనంతన్వాదరీదృశ్యతే ||

తద్భద్రాపేక్షణీయాబలపదస్వస్థా చాతత్యభిహితవతీతాం
చభగవతీమ్ || అయినహంత్రియాయా స్సహజానురాగతర్కగ
తైరపింశైరేవప్రళమం క్రయవిక్రయాహా దశామాసాదితోస్త్రి
విశేషతశ్చగతభవత్యాకిప్రసాదేన || తద్యథాభిలషితంనియోజయే
త్యహోచమ్ || కింబ్రూహః || సాంప్రతంభగవత్యాంన్యస్తభరోసి || తత
స్తతభితి || తతస్సాభగవతీదీక్షుంనిశ్చస్య ||

ప || రూపలాభ్యాసౌందర్యసంపదాసమయోద్వేగయోః |

ప్రేక్ష్యాచయవయోహంత పరిపంధీవృధావిధిః ||

తదమునానిఘోరణమైరతా విహన్యమానోమత్ప్రయత్నకథం
శుభోదకోభవివ్యతి || అథవాత్రిలోకవిజయినో మనోభవస్యక
థంవ్యవసితం నామవిఘటయతుకుటిలోవిధిః || భవతుసమయమన్వి
వ్యయోజయామీత్యుక్త్యాగతవతీ భగవతీ జటావతీ || తత్ప్రభృతి
తయాకృతోబహువిధోపి ప్రయత్నః మదీయదువిధివిపాకాదేవ
ప్రతిహతః || హ్యస్తుపునర్నందారనందనారామేసామే భగవత్యాః
జటావత్యాః ప్రపాదాన్తంజరీప్రియతమాకరతలలగ్నైవ || కింబ్రూ
హః || చిరాయభవితం ప్రియసఖస్యమనోరథేనేతి || సనీశ్వాసమ్ || స
హినహి || కింతుఘలోన్ముఖవభగ్నః || కింబ్రూహః || కథంకథమితి
సవిషాదమ్ ||

ప || కుంజేకోమలశాద్యలేమృదుపదం ద్రాగపితంవానవా |

కించిచ్చాటుచమత్యృతంచవచనంకింవ్యాహృతంవానవా ||

సాకూతప్రణయంచసామినయనంవ్యాపారితంవానవా |

తన్వ్యాహంతతదంతరేవిధివశా త్తస్యాఃప్రబుద్ధిపఞ్చి ||

అద్యతనస్తువృత్తాంతఃప్రియవయస్యయోర్విదితపివాన్తి || కింబ్రూ

హః || భవతుకిమేతావతా | అస్మిన్విదితేభవివ్యతిలేమనోరథభితి || విహ

స్వనూనభుజ్యైవభలతియస్మాత్ ప్రియతమాపత్వాసమంప్రస్థితాః కిం
 బూభః || అపినావవిస్మృతంవీణి హూత్రేప్రేషితం ప్రతమ్ || దిశోవ
 లోక్యవిస్మృతప్రసూయమేవ || యదేవంప్రదోషసమయోఽభ్యుపనతః ||
 తథాహే ||

మ॥ ప్రాగ్నైంద్రీమనుచుబృ(విస్తృత)విస్మృతముభీమామోదినీంపద్మీనిం
 కృత్వానౌవరిరంభసంభ్రమపరిశ్రాంతాంచవారశ్రియమ్ |
 సంరక్తోహిమభానురద్యచసమాశ్లేష్యత్యహూరాగిణీం ||
 కాశ్శీరోపలసత్ప్రయోధరభరాంకాంత్యాకాంవారుణీమ్ |

కీద॥ ప॥ పుటారాశ్శిజాలేషుస్రస్తేష్వస్మావలంబనమ్ ||
 బింబమంబురుహాంనైతురంబరాదిహలంబితే || అపిచ ||

ప॥ జగదీవ బహుళాతపాభితస్తం |
 జలయితుమద్య(కలయితుమద్య)జలావసేకశతమ్ ||
 కటిద్భృతరవిశాతకుంభకుంభా |
 ప్రవిశతిపశ్యిమవారిధిందినశ్రీః || కించ ||
 ప॥ శతతిరవీరపూర్వవారిరాశా |
 హృదిపథికస్యదాత్మభూహుతాశః ||
 ప్రసరతినితరాంతమఃప్రరోహః (సమూహః) ||
 ప్రతిపదమస్యయథామనోవిమోహః ||

కింబూభిః ||

కీ॥ అభిధూయసతామవస్థితింజడజేషుప్రతిపాద్యచశ్రియమ్ ||
 జగతీపరితాపకృతభంజంజలభౌనావపలేదసారవిః
 ఇతి॥ అన్యతోవలోక్యసకరుణమ్ || హంతహంత ||
 మ॥ చరమాచలపరభాగంగచ్ఛతియావజ్జగచ్ఛత్యుః ||
 హంతావశేవనోకాదూనావన్యోన్యమాశ్రితాదూరమ్ ||

పునవిఁలోక్యః॥ కథమితవివాధిగచ్ఛతీభగవతీజటావతి॥ సప్రశ్ర
యమృగపతిభతః॥ కింబ్రవీషి॥ కింబ్రవీషి॥ కింబ్రవీషి॥ కింబ్రవీషి॥ కింబ్రవీషి॥
రేణ॥ కింబ్రవీషి॥ వత్సచిరాచేవాధిమృతంలభస్తే॥ సనిశ్చేదమ్॥
కథంమమాప్యభిమతలాభః॥ కింబ్రవీషి॥ అదైవోపసతమిత్యేవధా
ర్యతామ్॥ ఇతి సహజమ్॥ కథంకథమివ॥ కింబ్రవీషి॥ అర్థప
థాత్పునరాగతామంజరితి॥ వయస్యోకింబ్రాభః॥ అహంసూన్యత
వాదితాపురోహితపుత్రస్తే॥ కథంనావజ్యోవిదా॥ కథంనావ
తాభవత్॥ సస్పృహంస్వగతమ్॥

౧ ప॥ అంతర్మనోఒదహనోన్యశిఖావల్లిః॥
శ్వాసోపరోధపరిపాండులసతకబోలమ్॥
మన్వీక్షణక్షణభవన్నవకారితపురం॥
ద్రక్ష్యమితద్వదవవారిరుహంకదాహమ్॥

ప్రకాశమ్॥ వయస్యోకింబ్రాభః॥ భగవతి కింపత్యేవపున
రానీతేతి॥ భగవతికింబ్రవీషి॥ సహినహీతి॥ సప్రమోదమ్॥ స్వగతమ్॥
తహిభవితప్రాయవివమనోరథః॥ ప్రకాశమ్॥ తహిభవితమాగ
తాప్రియతమా॥ కింబ్రవీషి॥ శృణుయావచేనైనామాదాయక్రో
శమాత్రంగతోమాధవస్తావదేవ తత్తాలేనమలయేన ప్రేషితంపత్ర
ముపనీతమితి॥ కిమితి ప్రేషితమ్॥ కింబ్రవీషి॥ ఇదానీంరాజకా
ర్యోపద్రవాత్ప్రేరంగనగరీం విహాయవధురాంగతాస్త్యః॥ తదవ
శ్యంసామంజరికతిచనమానాంస్తత్యే॥ వమాత్య భవనేస్తాతు మహా
తి॥ త్వంతావదేతత్పత్రికావలోకనాత్పరం నక్షణ మవిలింబితమ
హాసీతి॥ వయస్యోకింబ్రాభః॥ వయస్యతవదిష్ట్యాప్రసన్నాః
కులదేవతాఇతి॥ సోత్సుకమ్॥ తతస్తతః॥ కింబ్రవీషి॥ తతస్మాం
మంజరితతోదరంస్వచ్ఛగచ్ఛంచపునర్నివృత్త్యేనపత్రికానైతాసద్వి
తియః॥ ప్రశ్నితోమాధవః॥ ఇతి॥ సవిస్తయానందమ్॥

ప॥ శారితపత్యపదేశేనమృత్యునాహరిణేక్షణా॥
కళాచాంద్రివతమసావిముక్తాసహసాకథమ్॥

శ్వచాసీంప్రేమయసీ ॥ కింబ్రవీషి ॥ భద్రభవద్విరహవిహ్వలారి,
అన్యపరిశ్రమభిన్నాం మన్యమానో మందానో మందిరవిషమరా
శికాద్వితీయాం మంజరీముపస్థాప్య సకలబంధుకులసమేతస్సృకా
శికామారాధయతుంబాహ్వ్యా ద్యానంగతఇతి ॥ అన్యదన్యసికూ
లంభగవత్ప్రేమసాదేన ॥ తుణమాత్రంవిచింత్య ॥ భగవతీకలహం
సమయూరకౌప్రతి ॥ కింబ్రవీషి ॥ వత్సేయమయూరపిఘవిష్యతిదిష్టాన్య
మనోరథః ॥ తదవశ్యంవ్యాప్రియేతామభిమతవిషయేష్యతి ॥ వయూ
రకకింబ్రవీషి ॥ కలహంసకస్యకమలినికరతలగతైవవర్తతే ॥ మమ
పరంమందభాగ్యస్యప్రకృతిచపలాసౌదామినీప్రసేదతి ॥ ప్రసరపిథ్యా
తవ్యాభగవతీ ॥ కింబ్రవీషి ॥ మయూరకపూవేద్యజాక్షతగురు
జనాద్భితాసౌదామినీప్రతినవృత్తా ॥ సఖిబులస్యామపిరజన్మాంతభా
కరివ్యతీతి ॥ వయస్యోకంబూరభః ॥ నఖిబువిజ్ఞాయతేకథంవాభవిష్య
తీతి ॥ కథంభగవత్ప్రతిపివచనవిచికిత్సా ॥ శ్రవణమభినీయ ॥ కథంపా
దశబ్దభగవత్సూయతే ॥ విలోక్య ॥ సత్వరంకథంమరాశికాసమాపతితి ॥
భగవతి కింబ్రవీషి ॥ భద్రసాంప్రతమసహ్యవేదనయైవ వత్సయాప్రేషి
తేయంభవిష్యతి ॥ ఇతి ॥ ప్రసవిలోక్య ॥ కథంప్రత్యాసనైవ ॥ కిం
బ్రవీషి ॥ కహవిభిలది ॥

ప ॥ మహారసవిసంతమంగణేహికుసుమసరేణహదాభహాస
హీతి ॥ ణిపఅభిమళఆణిలోహదాసోహరహరజీవిదససలకీరేణి ॥
ధాయా ॥ కథంవిలంబ్యతే ॥ మధురసవిషసిక్తమార్గజైః కుసు
శరేణహతామయాం హాసఖ్యామ్ ॥ నిపతతిమలయానిలోహతాశోహ
రహరజీవితసంశయతికరోతి ॥ కింబహునా సంసృతమాశ్రిత్య ॥
ప ॥ సేచంసేచంతుహినసలిలైలోచనవీక్షితాసా ॥
స్వాదంస్వాదంహిమకరఘాటిస్కాందశాంతేవదామి ॥
శ్రోతేశశ్వన్మలయజదశైశ్చాయతాంవీజయిత్యా
ప్రాణోస్తస్యాస్తవకరతలేతత్రదేవప్రమాణమ్ ॥

ఇతి || భగవతి || కింబ్రవీషి || త్వర్యతాంత్వర్యతామ్ || యావ
 దేవనోదయశిఖరిశిఖరమధీరోహతి తుమారకరత్నం || ఏవమేతల్ || ఓమి
 రతిరోహితవీపనమయే సముపసపక్షణీయానైస్త్విరిణ్యతి || సర్వ
 తోవిలోక్య ||

ప || ఆపూరితమిదంశ్యామతనుసంతమనైరలమ్ |

బ్రహ్మాండమండలంభాతిసకజ్జలకరండవల్ ||

కలహంసక కింబ్రవీషి ||

ప || సర్వేధ్వాంతమిదంబదంతజహ ధాస్థిధాంతవంతనః |

స్వాధారేఘకరేఘపుష్కరమణిస్సస్థేఘమానంశనైః ||

అస్తాలంబతయాలంబరేణ పతతాగ్రస్తేనమస్తేజగ |

త్యున్నీలతలరకంబైరభవిధోస్తతావదత్తార్యతే ||

ఇతి || వయస్యసమ్మగక్తమ్ || మిరాళికేకింబ్రవీషి || డెంద ||

ప || కదంపచదణసమీరణకోశాళీ |

కోశాహశాడభమణౌమహదావఅశీ ||

చదోదపజిగపదెంఘణచడిఆవి |

ఘాణహవేలహహదావహదాభదెంద ||

తామ్రుపరిసంజదు || ౨ || తువరింజదు || ఛాయా || దేవ ||

ప || కందశశచందనసమీరణకోశేలాళీ |

కోశాహశాలాకులమనామమతావదాశీ ||

చంద్రోదయేయదిపతేద్వనచంద్రికాపి |

నూనంభవేదహహదావహశాలతేవ ||

తస్మాత్త్వాంపరిష్వజతు || ౨ || త్వర్యతామ్ || సమసంస్కృతప్రా
 కృతబంధమ్ || ఇతి || ఆయేకలహంసక, మయూరక, యువామపిభ
 గవత్యుపదేశక్రమేణవ్యాప్రియేతామ్ || ఇయంభగవతీమరాళికాచ
 మాంత్యరయత్తి || కింబ్రూభః || అథః || వయస్యసాధయసాధ
 యేత్తి || సురాళీకేమందారసదనమాగ్నాండశశాయ || కింబ్రవీషి || డెం

వర్షిరోద్ధవో || ఛాయా || దేవభతభతః || కతిచిత్పదాన్యతిక్రమ్య||
 కథంతుణాణేవమందారోద్యానమాగతోస్మి || సవిస్మయమ్ || కథమి
 హంనుష్ఠితేచంద్రమసిచంద్రికాప్రసరః || మరాళికైంబ్రవీషి || ఇఖి
 చ్చిలపసరోవశో || కిందు ||

ప|| దేవతాహదంసతావో తరుణింపహరిసణింభంసీమ్||

కదళిమదహంసో కుండళలతాదకదళేంబవహు ||

తాపెంభపెంభ|| ఇమామ్||

ప|| వాణీసుహురసవేణీవేణీమహుమంతమహులరంసేణీ|

భోణీవిసాలబోణీ ఎణీఅతావి మలినగదూణీ||

ఛాయా|| నఖలుచంద్రికాప్రసరవీషః || కిందు|| దేవతవదళనా
 త్తరుణ్యోహషణిభాగౌగ్యః | కందళతిమందహంసకకుండలతా
 నందకందళేభవమధు|| తత్త్వస్యపశ్య!ఏతస్యాః||

ప|| వాణీసుధురసవేణీ వేణీసుధుమత్తమధుకరశ్రేణీ||

యోణివిశాలశ్రోణీఎణీనయనాపిమదసశరతూణీ|| ఇతి||

భగవతికింబ్రవీషి || ఎవమేతత్||

ప|| అనుష్ఠానావక్యంమృదులమృదుల్లానప్యవయవాః |

మనోలాల్యంధాతుః(ల్యాధాతుః)కఠినకరతామేవిమృశతి(తః)||

పదంచితైథతైమతిరితిపురాపకజభునా |

ధ్నినంకల్యాణీయంకలితసుకృతైరేవరచితా||

తదుపసంపాతువత్సభితి|| ఉపస్మత్ || సచమతానమ్||

ప|| ప్రణయేవ్రతాయమానేక్ష్మణుజంగేనకోకదంపహ్యో||

చకితభవచిత్రమేతత్ప్వాశ్వేనతా యతిబహిణంచంద్రః||

కిరివ

ప|| కుచదుగౌరాజధాన్యోమౌఢ్యేమాంగంమృగీద్యుశోమదనః |

కిమక్యశనాభీవాపీమపిరోమాభీతమాలవనరేఖామ్ ||

మరాళి కేలజ్జయాకించిదివస్థంభ్రాంతాంషంజరీంప్రతికింబ్రవీషి॥

ప॥ ఓణేహిసుముహిదూళి వీచివింసఘ్నాభిర్భుంతి॥

జానము హేవిదభవ కిదవావిముహీకరేభ్రతుంషుంశి॥

ఛా॥ ప ఆపనయ సుముఖిసూరంప్రదాంతిశ్యాసఘాలింపుడితి॥

యాసమ్మృతేదయ తేనపపేషభేరం తావ్విమల॥

ప్రియే॥ కింబ్రవీషి॥ సహాభిమో మాఆకు మహాభాట జదాషహంపిం

లిహగదోచనోవంజరీశి పశ్యాదపిశాపాణిపదవి వకుళచింతన॥

ఛాయా॥ సఖిలగుంఢానామహాభాగోయదామవద్భిష్టి సు

ధ గతస్త్రవదూరంసలాయితం ప్రశ్నాయా అనుదమేచకలప్యత్రే

నాభిస్సస్థితం॥ ప్రేమేమరాధికాంబోజవృక్షేనచాజయసి॥ కిం

బ్రవీషి॥ హరిసుగాతకేహింపింపి మర్తినెధి॥ ఛాయా॥ హాళామ

రాకేళభయంబామసన్నీసేత॥ భగవం కింబ్రవీషి॥ ఆశలవస్య

రాంఠమస్త్రైక్షులప్యత్రైక్షు॥ ఆయవలభిః అశక్తి లభ్య సేష

యాభిలాషః॥ ఇతి॥ అపరామలతోభగవంసదంతి॥ ప్రేయస్క

తమ్॥ కింబ్రవీషి॥ - కేచింసుఖిణిలీలచింతితా॥ ఛాయా॥ కేవ

లప్యత్రైక్షులప్యత్రైక్షు॥ ఇతి॥ కేచింసుఖిణిలీలచింతితా॥ ఛాయా॥ కేవ

లప్యత్రైక్షులప్యత్రైక్షు॥ ఇతి॥ కేచింసుఖిణిలీలచింతితా॥ ఛాయా॥ కేవ

ప॥ సగంగా నవయంబులొర్నిలాన్ద్రేమబంధదోషి॥

సశాయితంమయావోహృద్యంబులొర్నిలాన్ద్రేమబంధదోషి॥

ఇతి॥ ప్రేయేకింబ్రవీషి॥ ఎది కిదభి ఇంచంబి॥ ఛాయా॥ ఇదం

కేందరియతాన్త్రంబ్రవీషి॥ ఇతి॥ అ.య॥

ప॥ సగంగా నవయంబులొర్నిలాన్ద్రేమబంధదోషి॥

సంఘరాచ హసరస్యంబులొర్నిలాన్ద్రేమబంధదోషి॥

అపానేజగుతితవరాననే(తావకేబలే)

చుచ్చేలేచుచిల్లిగ్గుంచలే॥

ప్రపాచీయవలోక్య ॥ కథమందితమేవవిరహిజనప్రాణజగత్ప్రాణ
భణినామారశిరోమణివా ॥ తథాపా॥

ప॥ కలితమంబరమౌకలయకకలై
మృణాదితపంకజకోశపయోధుః॥
వికసదుత్పలనేత్రవిలోకిత
స్పృఖనిశాంసరసీకురుతేసిధుః॥ కించ॥

ప॥ ఆలోక్యచంద్రమనమభ్యుదితంసమంతా
దుఃఖేలదూమిణపిలన(మివత)తలలశాంబురాశే॥
విషవ్యసారిపరమాణుపరంపరేన
జ్యోతిస్సంతానాజగదిదంధవళికరోతి॥
భగవతి ॥ కెంబ్రవీడి॥

ప॥ భాస్వతగ్రకణశశాణచక్రకవతైరాకాశకాలాంబుసా
ద్యమృణాణాంనవిషంసపత్యోశమతాత్మఖ్యాంబగత్స్వయంగాలో॥
యచ్చేంద్రుఃస్థలసిద్ధసారిదమహావిందోన్యమామోగతో
జాతలయాస్యజోమయాచయభగం(మయంవయమిదం)జ్యో
తాస్సంతదా(సయా)చక్రేహే॥

అహమప్యేవంతికయామి ॥

ప॥ సమయశబదోవ్యోమారణ్యేసుధాశనమక్షికా
సువిహితసుధావింబతోద్రస్ఫున్నవృటలంకత్ర॥
కలయితకళంకాక్షిణధూమంసపాశ్యేషునచ్చిత
తలరతమధురజ్యోతాస్సంతాద్రంమహితలభాజనే॥

అపిచ॥

ప॥ దక్షేజగద్వపుషికాలభంజంగమేన
తత్రాంధకారమిషమావిరభూర్విషంయతో॥
సంజాతలక్షణితచిందుమణౌనిప(పీ)య
జ్యోతాస్సంయమయసీతంపీపతస్తథాతా॥

ప॥ ఆయతాగ్రసితరస్మిన్విభజ్యంలాంఛనచ్ఛలమషీరసదీగ్ధమ్ ।
చంద్రకైతవమరుత్పటచక్రంక్రీడయోత్స్వజతికింస్తరచాలః॥

కించ॥

ప॥ దీక్ష్వాన్మృత స్తిమిరమాణావిశేషపూర్ణా
దుద్యతరూరోజుమయరంజకవిస్ఫులింగాత్ ॥
కాలేనపూర్ణగిరిదుగ్ధబుష్టప్రయక్తో
వృష్టోపలోనిధుమిషాత్పథికాహిన స్తి॥

అథవానాయంచంద్రః ॥

ప॥ శంఖరాగిరమృతంవిషగర్భంచంద్రబింబకపటాత్ప్రయునక్తి॥
యద్భూహిస్సితమథాసితమంతఃప్రోషితాన్దహతిదర్శనమాత్రాత్॥

అయేకింబ్రవీషి ॥ సంపకమేఘమహాభాటః । జిసంగచైరీఖునిసో
విరహీజగంస॥ ఛాయా॥ సత్యంకథయతిమహాభాగః । నిసర్గవైరీఖ
లువీషనిరహీజనస్య ॥ ఇతి ॥ మరాళికేకింబ్రవీషి ॥ కహసహవసీత
శోసదావతిచందమో॥ ఛాయా॥ కథంస్వభావశీతలఃసంతాపయ
తిచంద్రమాః ॥ ఇతి ॥ సత్యంతథాపి॥

ప॥ నేత్రమగ్నిమయ మంగజశత్రో ।
స్సంప్రతార్య సుచిరాశ్రయణేన॥
దాహశక్తి మపహృత్య తదీయాం
చంద్రమాదహతి నూనమయక్తా॥

సవిమళమ్ ॥ హంతచిరాదప్యనేనకీలహతాస్తకీ ॥ తదద్యప్తి
యాసహాయాదసంజాతభీతిచేనముపాలభే ॥ చంద్రంపతి॥

ప॥ ఖండశస్త్రవనికృత్యతికాలోమండలం మృతస్యహిమాంశో॥
 ఆర్జితస్యహననాత్పథికానాంపాతకస్య ద్భృతస్సహిదండశి॥
 అథవాత్వచ్చరితవిలోకనేనదుర్మ నాయమానస్తవైవతాతోనిశ్య
 ముపాలభతే॥ తథాహి॥

ప॥ విషయోగిహననాయవృథామేజాతవానితికథంజరరాత్వమ్॥
 ఉద్యతోర్న్యకరతాడితవత్క్రిందతిత్వమదయేంభుధిరిందో॥
 భగవతికింబ్రవీషి ॥ మామైవమ్॥ లోకానుగ్రహమాత్రతత్పరాః
 బుద్ధచంద్రమదనమందానిలాదయశి ॥ అనోనోపాలంభమర్హం॥

ప॥ కామానలేనమలయానిలకాతేన
 కామంకలాదఇవశీతకరఃపృతాప్య॥
 స్త్రీపుంగవయోగ్గూఢులంకారోద్యవత్వం
 సీత్యామనకినక సీకరసంకరోవి॥
 ఇతి॥ సుశ్రయమ్॥ తహిన్యామమి॥

ప॥ స్ఫురదించివరానందః॥ నాదేంభుక రాంకురమ్॥
 బృందారకాణౌజీవాతుంచంజేతివశిరోమణిమ్॥
 శ్రవణమభిసేయ ॥ చంచూపుటీచంచచ్చంద్రవందీ॥ కామఘవి
 రాజైశ్చకోరాకింపదంతి॥

ప॥ ముకుందమంజరీమేరాం ముదాత్వంకరదాంశతమ్॥
 అనందయయథామందమందురిందీవరశ్రియమ్॥
 భగవతికింబ్రవీషి ॥ తథాప్రియతి॥ సవినయమనుగృహీనోస్తి॥ ప్ర
 నఃకింబ్రవీషి ॥ కింతేఘాయఃప్రియముపకరోమి॥ ఇతి॥ సప్రశయానం
 దమ్॥ కిమితోపిప్రియమస్తి॥

ప॥ యశఃప్రభాతాస్తమభృషిహసఃప్రభితోఽస్యాస్సభర్తా
 యాతస్తాతోఽపిరిహపురాధ్యంధుభిశ్చోత్సవాయ॥
 అగ్రేయంభగవతి పునఃప్రేయసీ త్వష్ట్రసాదా
 త్పాతౌలగ్నాకథయ కిమితోష్యస్తి ధూయఃప్రియంసః॥

తథాపీదమస్తు భరతవాక్యమ్॥

ప॥ వషణంతుకామంధునివారివాహః
 గోబ్రాహ్మణేభ్యఃపశలానిసంతు॥
 హృష్యంతుసంతః సుకవిప్రబంధైః
 తేషాంవశాష్యంతుఖలోపసగౌః॥

కవేవాక్యమ్ ॥

ప॥ ఘుకుందానందనామాయంభాణేసపరికితికతః
 కమలాకమనఃకామంకల్లోలయతుమంగళమ్॥

ప॥ కృతింలసదలంకృతింరసవిదోబుధామేమమ
 ప్రసన్నహృదయాదయాజలధయోబహుకువణతే॥
 తదీయపదపద్మయోరయనుయంప్రణామాంజలి
 స్సరోజముకుళాకృతి శ్చిరసి సంతతం న్యస్యతే॥

ఇతీశ్రీమతౌగండిన్యకులతలక శ్రీమదుమాపతిసుధీ

తనయేన కాశీ పతి కవినా విరచితో

ముకుందానందనామాయం మిశ్రభాణి

సచ్చాయస్సమజాయత॥

